PROGRAMMA

TOETSING EN AFSLUITING

2026 - 2027

V.M.B.O. - SOTOG
VSO de Isselborgh - Doetinchem

EXTRANEUS

LEERJAAR 4

KADERBEROEPSGERICHTE LEERWEG

SCHOLENGEMEENSCHAP MARIANUM
Voor VMBO-HAVO-VWO
Deken Hooijmansingel 1
7141 EA GROENLO
Tel. 0544-477070

Vastgesteld door het bevoegd gezag,
september 2026

September 2026

PROGRAMMA VAN TOETSING EN AFSLUITING

Examenjaar: 2026-2027, leerjaar 4 VMBO profiel Economie en Ondernemen

S.G. MARIANUM – SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem (extraneus)

I VOORAF

Dit is het **Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)** voor leerjaar 4, schooljaar 2026-2027, voor de basisberoepsgerichte (BB)- en kaderberoepsgerichte (KB) leerweg, van SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem.

De leerstof van het examenprogramma BB en KB van het VMBO is op SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem (VSO-I) verdeeld over de leerjaren 3 en 4. Dit zijn dan ook op het VMBO van VSO-I de examenleerjaren.
De leerlingen die nu in leerjaar 4 zitten kregen in leerjaar 3 reeds te maken met toetsen/opdrachten die meetellen voor het eindexamencijfer (het eindcijfer van leerjaar 3 vormde het 1e deelschoolexamencijfer SE1).
Dit PTA is dan ook een vervolg op het PTA van het schooljaar 2025-2026 voor leerjaar 3.

Op SOTOG locatie VSO de Isselborgh (VSO-I) bieden we het profiel Economie en Ondernemen (EO) aan.
EO wordt aangeboden voor de basisberoepsgerichte leerweg en voor de kaderberoepsgerichte leerweg.

Het hier voorliggende PTA is belangrijk voor leerlingen, ouders, docenten en inspectie. Het PTA informeert hen over hoe we samen invulling geven aan het VMBO op SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem.

Als er in de loop van het schooljaar wijzigingen/toevoegingen in dit PTA aangebracht moeten worden wordt iedereen zo spoedig mogelijk hierover geïnformeerd.

Is er iets in dit PTA onduidelijk en of heb je vragen? Ga dan met deze vragen naar je mentor, de vakdocent/examinator, de decaan of de coördinator.

Allemaal veel succes in dit laatste examenjaar!

II ALGEMEEN

II.1
Verantwoordelijkheid
Het eindexamen wordt afgenomen onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur van de Carmel Stichting (bestuur van de S.G. Marianum) door de schoolleider en de examinatoren.

II.2
Examinatoren
De examinatoren zijn de leraren die belast zijn met het afnemen van het examen.

II.3
Eindexamensecretaris
De secretaris van de eindexamens voor het VMBO is dhr. W. Koolenbrander van S.G. Marianum.
Op SOTOG, locatie VSO de Isselborgh voert dhr. R. de Bruin namens dhr. W. Koolenbrander / S.G. Marianum deze taak uit.

II.4
De leerwegen en de profielen
Het vmbo kent **vier leerwegen**:
- de theoretische leerweg (TL)
- de gemengde leerweg (GL)
- de kaderberoepsgerichte leerweg (KB)
- de basisberoepsgerichte leerweg (BB)

Een leerweg is de route die een leerling volgt van de basisvorming naar het onderwijs dat aansluit op het voortgezet onderwijs. Binnen een leerweg kunnen verschillende sectoren aangeboden worden.
De basisberoepsgerichte leerweg richt zich vooral op de praktijk en bereidt de leerlingen voor op de basisberoepsopleidingen (niveau 2) in het middelbaar beroepsonderwijs.
De kaderberoepsgerichte leerweg richt zich ook op de praktijk en bereidt de leerlingen voor op de vak- en middenkaderopleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs (niveau 3 en 4).
Als extraneus van het Marianum worden binnen het VMBO op SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem uitsluitend de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg aangeboden

Het VMBO op VSO-I kent binnen deze twee leerwegen in 2026-2027 in leerjaar 3 en leerjaar 4 alleen het profiel “Economie en Ondernemen” met als vaste beroepskeuzevakken “Officemanagement”, “Marketing” en “Ondernemen”. Daarnaast kan de leerling voor het 4e keuzevak kiezen tussen minimaal 2 beroepskeuzevakken. In het schooljaar 2026-2027 zijn dit voor de leerlingen die dan in leerjaar 4 zitten de beroepskeuzevakken “Webshop” en “Financieel en administratief beheer”.

Door te kiezen voor deze richting (dit profiel) is op VSO-I ook het vakkenpakket reeds bepaald.

Het vakkenpakket in de vierde klas bestaat in 2026-2027 op VSO-I voor het profiel Economie en Ondernemen BB en KB uit de vakken: Nederlands, Engels, wiskunde, economie, de beroepskeuzevakken (de 4 beroepskeuzevakken vormen samen het cijfer voor het combinatievak cBBKB) en bewegingsleer.

Binnen het profiel Economie en Ondernemen worden in leerjaar 3 de profielmodules van het profielvak afgerond. Het bijbehorende CSPE examen volgt in leerjaar 4.
De vakken maatschappijleer en “kunstvakken inclusief ckv” (voorheen CKV) zijn eveneens reeds in leerjaar 3 afgesloten.

II.5
Examens: het schoolexamen en het centraal (landelijke) examen
Het totale examen bestaat per vak of programma uit:
- het schoolexamen **én** een centraal (landelijk) examen
- **óf** uitsluitend uit een schoolexamen.

De verplichte rekentoets op niveau 2F is afgeschaft voor alle leerlingen die vanaf 2020 examen doen (zie ook V.2.1). Voor de leerlingen die géén wiskunde in het pakket hebben geldt i.p.v. de verplichte (centrale) rekentoets een apart PTA programma. Voor de locatie VSO-I is dit niet van toepassing omdat alle leerlingen met het profiel EO wiskunde in hun pakket hebben

Voor de meeste vakken vormt het centraal examen samen met de schoolexamens de afsluiting van het onderwijs in de verschillende leerwegen van het vmbo. Met behulp van deze examens wordt onderzocht of de leerlingen in de leerjaren 3 en 4 de kennis en vaardigheden van de examenprogramma's voldoende beheersen.

In 2027 (schooljaar 2026-2027) worden de landelijke vmbo-eindexamens afgenomen voor de leerlingen van VSO-I die dan in leerjaar 4 zitten.

Verdeling leerstof over schoolexamen en centraal examen.
Als het examen bestaat uit een schoolexamen **en** een centraal examen geldt dat het schoolexamen, naast de algemene leervaardigheden, tenminste die exameneenheden uit het examenprogramma omvat, die niet in het centraal examen getoetst worden. De verplichte exameneenheden voor het schoolexamen en het centraal examen staan vermeld in het examenprogramma en in de syllabus van de betreffende vakken.

Vakken met uitsluitend een schoolexamen
De volgende vakken uit het gemeenschappelijk deel kennen **uitsluitend** een schoolexamen:

lichamelijke opvoeding	(leerjaar 3 en leerjaar 4)
kunstvakken inclusief ckv	(reeds afgesloten in leerjaar 3)
maatschappijleer	(reeds afgesloten in leerjaar 3)
Combinatiecijfer	(leerjaar 4, dit is het afgeronde gemiddelde cijfer van de SE cijfers van de 4 beroepskeuzevakken)

In leerjaar 3 vindt een afsluiting plaats van de vakken **maatschappijleer** en **kunstvakken incl. ckv**. De eindresultaten van deze twee vakken tellen mee bij de einduitslag in leerjaar 4.

Ook de beroepskeuzevakken behorende bij het beroepsgerichte profiel VMBO kennen alleen een schoolexamen. Voor de 4 beroepskeuzevakken wordt voor elk beroepskeuzevak eerst een apart cijfer bepaald. Dit cijfer wordt afgerond op een heel cijfer. Het vormt dan het SE cijfer van het beroepskeuzevak en wordt ook vermeld op het rapport. Het gemiddelde cijfer van de 4 SE cijfers van de 4 beroepskeuzevakken, wordt ook weer afgerond op een heel cijfer. Dit vormt het "**combinatiecijfer**". Dit cijfer, het **combinatiecijfer**, telt in de uitslagbepaling mee als een zelfstandig vak/cijfer (net als alle overige vakken). Zie ook II.10

Het profielvak Economie en Ondernemen kent binnen VSO-I een schoolexamen én een centraal examen.
Het gemiddelde cijfer van het schoolexamen (SE cijfer, behaald in leerjaar 3) en van het centraal examen (CSPE cijfer) vormt het eindcijfer / diplomacijfer van het profielvak "Economie en Ondernemen".
Dit eindcijfer telt in de uitslagbepaling mee als een zelfstandig cijfer (net als de overige vakken).

In 2020, 2021 en 2022 is er vanwege de Corona pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen. Het behaalde SE cijfer gold daarmee als diplomacijfer (zie ook VIII.1.3)

II.5.1
Het schoolexamen.
Het schoolexamen van alle vakken kan bestaan uit diverse onderdelen. De verdere invulling van deze onderdelen staat per vak staat in het tweede gedeelte van dit PTA.

II.5.1.1 **- schriftelijke en mondelinge toetsen**
Het werk wordt beoordeeld aan de hand van een correctievoorschrift waarin mogelijke antwoorden en een puntenverdeling zijn opgenomen**.**

II.5.1.2 **- praktische opdrachten**
Bij de praktische opdrachten wordt zowel het proces als het product beoordeeld. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf aan de kandidaat bekend gemaakte criteria middels cijfers.

II.5.1.3 - **handelingsopdrachten**
Bij handelingsopdrachten gaat het om individuele opdrachten waarvan de uitwerking door de leerling een periode omvat langer dan een lesuur. De beoordeling vindt plaats aan de hand van vooraf aan de kandidaat bekend gemaakte criteria middels cijfers.

II.5.2
Het centraal examen (CE)
Het centraal examen kan bestaan uit een:
- centraal schriftelijk examen;
- combinatie van een centraal schriftelijk examen en een centraal praktisch examen (CSPE);
- landelijk flexibel en digitaal examen (af te leggen op de computer) dat in de plaats komt van het centraal schriftelijk examen.

Het centraal examen wordt afgenomen in dit leerjaar in de centraal vastgestelde periodes.

Voor de profielvakken van de beroepsgerichte programma's (op VSO-I is dit het profielvak Economie en Ondernemen) geldt dat voor de basisberoepsgerichte leerweg (BB) en de kaderberoepsgerichte leerweg (KB) een geïntegreerd centraal schriftelijk en praktisch examen (afgekort CSPE) wordt afgenomen (zie ook II.5).

De officiële CSPE afnameperiode in 2027 is toegestaan van 01 april 2027 tot 23 juli 2027.
De CSPE examens voor de profielvakken voor de basisberoepsgerichte leerweg (BB) en de kaderberoepsgerichte leerweg (KB) worden binnen SOTOG afgenomen in de periode 01 april 2027 t/m 25 juni 2027, dit is in dezelfde periode als ook de flexibel digitale examens voor de zaakvakken plaats vinden.
In deze periode wordt zowel het 1e tijdvak afgenomen als ook het 2e tijdvak, de herexamens.
Binnen SOTOG start de afname van de CSPE examens normaliter ongeveer 2 weken vóór de start van de meivakantie.

Voor de algemene vakken in de basisberoepsgerichte leerweg (BB) en in de kaderberoepsgerichte leerweg (KB), wordt bij het examen voor alle vakken gebruik gemaakt van de computer. Het examen wordt voor BB en KB landelijk in principe alleen nog als flexibel digitaal examen afgenomen middels het computerprogramma "FACET".
De afnameperiode van dit flexibel digitaal examen voor de zaakvakken (op VSO-I 01 april 2027 t/m 25 juni 2027) valt qua afname binnen SOTOG gelijk met de afnameperiode van het CSPE examen voor de beroepsgerichte vakken.

De feitelijke afname van deze FACET examens (1e tijdvak van de zaakvakken) zal waarschijnlijk met name plaatsvinden in de eerste en eventueel tweede week na de meivakantie (afname in week 19 + week 20). Dit is in dezelfde periode als ook het centraal schriftelijk eindexamen (voor de staatsexamens) voor o.a. TL en HAVO start. Verdere informatie hierover zal in de loop van het schooljaar bekend worden gemaakt.
De herexamens van de flexibel digitale examens in de algemene zaakvakken (BB en KB) vinden op SOTOG locatie VSO de Isselborgh plaats in het 2^{e} tijdvak in week 25/26, 2027 (onder voorbehoud).

Landelijk gepubliceerde roosters voor de centrale examens 2027 hebben betrekking op de centrale examens die middels schriftelijke examens afgenomen worden. Omdat wij op VSO-I de BB en de KB examens afnemen middels de CSPE examens voor de beroepsgerichte vakken en middels de flexibel digitale examens in FACET voor de zaakvakken, zijn wij niet gebonden aan de vaste afname tijdstippen zoals die genoemd worden in de landelijk gepubliceerde roosters voor de schriftelijke examens, en worden de examens middels een eigen rooster ingepland.

In 2020, 2021 en 2022 is er vanwege de Corona pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen. Het behaalde SE cijfer gold daarmee als diplomacijfer (zie ook herkansingsregeling - VIII.1.3)
Indien in 2027 vanwege een pandemie wederom géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak net als in 2020, 2021 en 2022 als diplomacijfer geldt.
In dat geval geldt het recht van herkansing voor vakken die afgesloten worden met alleen een SE cijfer, ook voor het betreffende profielvak.

II.6
Afwijkingen.
Naast de algemene examenbeschrijving, welke geldt voor alle vakken en programma's in alle leerwegen (de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg), staan specifieke of afwijkende zaken vermeld in het PTA bij de afzonderlijke vakken.

II.7
Het beoordelen van toetsen

II.7.1
door middel van cijfers
In leerjaar 3 worden (indien de resultaten uitgedrukt worden in cijfers) cijfers gegeven uit een schaal van cijfers oplopende van 1 tot en met 10 met de daar tussen gelegen decimalen.
In deze schaal van cijfers komt aan de hele cijfers 1 tot en met 10 de volgende betekenis toe:

1 = zeer slecht	6 = voldoende
2 = slecht	7 = ruim voldoende
3 = zeer onvoldoende	8 = goed
4 = onvoldoende	9 = zeer goed
5 = bijna voldoende	10 = uitmuntend

II.7.2
door middel van woorden

Onvoldoende	= 5,4 of minder
Voldoende	= 5,5 - 7,4
Goed	= 7,5 – 10

II.8
Beoordeling vakken Kunstvakken incl. CKV en Lichamelijke opvoeding

II.8.1
Bijzondere positie van de vakken Kunstvakken incl. CKV en Lichamelijke opvoeding
Dit zijn vakken die alleen een schoolexamen kennen en waarvoor de leerlingen uiteindelijk geen cijfer op de cijferlijst krijgen, maar een eindkwalificatie “onvoldoende”, ”voldoende” of “goed”.
Indien CKV 1 en/of lichamelijke opvoeding **niet** met “voldoende” of “goed” is afgerond, dan heeft de leerling het vak **niet** afgesloten en ontvangt de leerling **geen diploma**.

II.8.2
Kunstvakken incl. CKV
Dit vak kent alleen een schoolexamen dat in leerjaar 3 reeds afgesloten is met een woordbeoordeling.
Deze kan zijn: onvoldoende, voldoende of goed.
In geval van onvoldoende is de examenkandidaat met nadruk gewezen op de bijzondere plaats van dit vak in de slaag- zakregeling en de mogelijkheid gebruik te maken van een herkansing / PTA schoolherexamen.

II.8.3
Lichamelijke opvoeding.
Ook hier geldt dat de beoordeling in cijfers gegeven wordt, maar dat op momenten dat een deelschoolexamencijfer gegeven wordt dit cijfer door de examinator omgezet wordt in een woordbeoordeling.

Iedere woordbeoordeling voor een deelschoolexamencijfer moet minimaal een voldoende zijn omdat voor het vak lichamelijke opvoeding ook de eindbeoordeling minimaal voldoende moet zijn.
Een periode met de beoordeling “goed” compenseert niet een periode met een “onvoldoende”.
Behaalt een leerling de eindbeoordeling “voldoende” of “goed “niet, dan heeft hij het vak nog niet afgesloten.
Dit kan er uiteindelijk toe leiden dat de leerling geen diploma ontvangt.

De uiteindelijk ontvangen 3 woordbeoordelingen (de 3 deelschoolexamencijfers) worden omgezet conform onderstaand overzicht:

a. 1 x onvoldoende van de 3 = onvoldoende
b. 3 x goed=goed
c. 2 x goed en 1 voldoende = goed
d. 1 x goed en 2 x voldoende= voldoende
e. overige=voldoende

Na iedere herleiding tot een deelschoolexamencijfer kan een herkansing / PTA schoolherexamen worden toegestaan indien de beoordeling "onvoldoende" is. De herexamentaak (opdracht incl. de eventuele leerstof) wordt door de vakdocent in overleg met de schooldirectie aan de leerling gegeven.

II.9
Beoordeling vak maatschappijleer (voorheen maatschappijleer 1) en afsluiting van dit vak op het eind van leerjaar 3
Maatschappijleer werd reeds afgesloten in leerjaar 3. Het toen behaalde cijfer is tevens het eindcijfer (diplomacijfer) en telt mee voor de slaag/zakregeling. Een onvoldoende eindcijfer voor maatschappijleer betekent daarmee een onvoldoende op de eindlijst.
Daarvoor diende ook de bijzondere herkansing / PTA schoolherexamenregeling in leerjaar 3.

II.10
Het combinatiecijfer:
De beroepskeuzevakken behorende bij het beroepsgerichte profiel VMBO, vormen samen uiteindelijk het "combinatiecijfer". Dit combinatiecijfer telt mee als een apart vak waarvoor alleen een SE (school) cijfer wordt behaald.
Elk "beroepskeuzevak" wordt afgesloten met een eigen SE cijfer (dit is een afgerond, heel, cijfer). Het gemiddelde cijfer van de 4 SE cijfers van de beroepskeuzevakken vormt dan, na opnieuw afronding op een heel cijfer, het "combinatiecijfer".
Het combinatiecijfer vormt het SE cijfer van de 4 beroepskeuzevakken. Dit is tevens het eindcijfer (het diploma cijfer).

Indien dit cijfer onvoldoende is krijgt de examenkandidaat de mogelijkheid om een herkansing / PTA schoolherexamen te doen voor één of meerdere van de beroepskeuzevakken. Dit is tevens het geval wanneer één of meerdere SE cijfers van de beroepskeuzevakken het cijfer 3 of lager is.
Zie hiervoor ook de bijzondere herkansing / PTA schoolherexamenregeling en hoe de afronding van het cijfer plaats vindt (V.1.3.).

II.11
Weging cijfers
Niet iedere toets/ opdracht weegt even zwaar.
In het PTA staat aangegeven hoe de zwaarte is van een ontvangen cijfer voor een toets/opdracht.

II.12
Datum afronding maatschappijleer, ckv 1, l.o., beroepskeuzevakken
De vakken zonder centraal examen moeten uiterlijk op het moment dat de eindschoolexamencijfers worden doorgegeven aan S.G. Marianum voor verzending aan ROD/de inspectie, afgerond zijn.

III HET EXAMENREGLEMENT

III.1
Het examenreglement - algemeen
Bij dit Programma van toetsing en afsluiting hoort een examenreglement. Dit examenreglement is door de directie van het Marianum middels mandaat onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag vastgesteld. Het reglement ligt ter inzage voor de examenkandidaten. Plaats van inzage: kamer van de (adjunct) directeur, de decaan en de leerlingencoördinator van het vmbo. Ook is dit PTA in te zien via de website van VSO-I (www.sotog.nl).
Het examenreglement bevat een aantal zeer belangrijke zaken die alle kandidaten aangaan en waarvan aangenomen wordt dat zij bij hen bekend zijn. Een (niet volledige) opsomming hiervan volgt hieronder:

-begripsbepalingen
-hoe gehandeld wordt wanneer een examenkandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt
-wat onder een onregelmatigheid in elk geval wordt verstaan
-regels over de organisatie en de gang van zaken tijdens de examens
-de manier waarop de uitslag wordt vastgesteld
-herkansingsregelingen schoolexamen en centraal examen
-diploma's, cijferlijsten en certificaten
-bijzondere regelingen in geval van afwijkende wijze van examineren

III.2
Bijzondere aandachtspunten
Bijzondere aandacht uit het examenreglement verdient het gestelde t.a.v. onregelmatigheden, afwezigheid en het te laat komen.
Enkele punten hieruit zijn:
Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het examen aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de schoolleider maatregelen nemen.
De maatregelen kunnen zijn:

a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
b. het ontzeggen van de deelname of verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of centraal examen;
d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in de door de schooldirectie aan te wijzen onderdelen. Indien dit hernieuwd examen betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen, legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen.

De hier genoemde maatregelen kunnen al dan niet in combinatie met elkaar genomen worden.

Alvorens de schoolleiding / directie een beslissing neemt en een maatregel(en) treft, worden de leerling en de ouders / verzorgers uitgenodigd om binnen 5 dagen eventueel bezwaar aan te tekenen. Zij kunnen hun bezwaar toelichten tijdens een bijeenkomst met (een afvaardiging van) de examencommissie. De kandidaat kan zich daarbij door een door hem aan te wijzen meerderjarige laten bijstaan.
Hierop zal binnen 5 dagen de uitspraak van deze afvaardiging worden voorgelegd aan de schoolleider VSO en via deze aan de examensecretaris en schoolleider / directie van het Marianum in Groenlo / Lichtenvoorde. Indien de schoolleiding / directie van het Marianum de uitspraak bekrachtigd zal deze uitspraak, zo mogelijk mondeling en in ieder geval schriftelijk, wederom kenbaar worden gemaakt aan de betreffende leerling en ouders/verzorgers.
In de schriftelijke mededeling wordt tevens gewezen op hoe de kandidaat binnen vijf dagen na de beslissing van de schoolleiding / directie in beroep kan gaan bij de commissie van beroep.
(Zie voor een verdere toelichting ook par VIII-1.1 en par XIV)

In het examen reglement wordt aangegeven wat in elk geval onder een onregelmatigheid wordt verstaan:

a. het op onrechtmatige wijze vooraf kennis verkrijgen van opgaven van het schoolexamen en/of het centraal examen;
b. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen bij zich hebben van middelen die op de aan de orde zijnde stof betrekking hebben, dan wel van andere middelen die de uitslag kunnen beïnvloeden, zonder dat dit blijkens de omschrijving in het programma van toetsing en afsluiting is toegestaan;
c. het tijdens het schoolexamen en/of centraal examen mondeling, schriftelijk of anderszins communiceren met een andere kandidaat zonder uitdrukkelijke toestemming van de toezichthouder op het examen;
d. het spieken tijdens het schoolexamen en/of het centraal examen;
e. het zonder geldige reden, ter beoordeling van de schooldirectie, afwezig zijn gedurende een toets van het schoolexamen c.q. een toets van het centraal examen, waaronder begrepen het zonder bericht afwezig zijn bij een toets;
f. het niet inleveren binnen de gestelde termijn van schriftelijk werk dat buiten het kader van een toets van het schoolexamen valt, maar wel deel uitmaakt van het schoolexamen zonder dat er naar het oordeel van de schooldirectie sprake is van overmacht.

III.3
de examencommissie

* De examencommissie is een onderdeel van het examensecretariaat en ziet toe op de kwaliteitsborging van het schoolexamen op inhoud en uitvoering, vastgelegd in de wet voortgezet onderwijs (WVO), het examenreglement en de PTA's.

* SOTOG kent eén examencommissie voor de 4 VSO locaties; VSO de Isselborgh, VSO de Veenlanden, VSO Elimschool en VSO Klein Borculo.
Deze examencommissie heeft de volgende samenstelling:
- de examensecretaris van SOTOG
- 4 leden voor de organisatie en uitvoering van het PTA evenals voor de registratie en controle van de SE/CE. Deze 4 leden zijn de vertegenwoordigers van de 4 VSO locaties; VSO Klein Borculo in Borculo, VSO de Isselborgh in Doetinchem, VSO de Veenlanden in Almelo en VSO Elimschool in Hellendoorn.
Op deze wijze bestaat de examencommissie ook uit een (verplicht) oneven aantal leden.

*De schoolleiding:
In geval van fraude en/of onregelmatigheden binnen het examentraject wordt vanuit de examencommissie een maatregel voorgesteld aan het lid van de schoolleiding / directie van de betreffende VSO locatie. Indien ook dit directielid instemt met de voorgestelde maatregel wordt door de examensecretaris van SOTOG contact opgenomen met de examensecretaris van de "moederschool" SG Marianum.
Dan wordt besproken wat er heeft plaatsgevonden en wat er door SOTOG wordt voorgesteld om te doen. De examensecretaris van SG Marianum hoort het gebeuren aan en geeft aan hoe verder te handelen. Indien de examensecretaris van de moederschool instemt met het voorstel van SOTOG kan het directie lid van de betreffende locatie het formele besluit hierop nemen.
Deze neemt vervolgens het formele besluit hierop.

IV BIJZONDERE INSTRUCTIES EINDEXAMENKANDIDATEN

IV.1
Bijzondere instructies eindexamenkandidaten
Elke leerling die deelneemt aan **het centraal examen** wordt in kennis gesteld van de "Instructies voor de eindexamenkandidaten" voor de zittingen van het centraal examen (XVII.1 - bijlage 1). Deze instructies hebben o.a. betrekking op

- het beschikbaar moeten houden tot het eind van het schooljaar voor een mogelijk hernieuwd examen,
- -welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden,
- -het te gebruiken gewaarmerkte papier,
- - het mogen worden toegelaten tot het examen tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van de toets (schriftelijk examen en digitaal examen),
- -het niet mogen verlaten van de zaal (het lokaal) zonder toestemming van de surveillant, (daaronder het niet mogen vertrekken gedurende het eerste uur en het laatste kwartier van de examenzitting (schriftelijk examen), of het niet mogen vertrekken gedurende de eerste 30 minuten van de examenzitting (flexibel digitaal examen))
- -de gevolgen van geconstateerd bedrog vóór, tijdens of na een zitting van het CE,
- -de gevolgen van het handelen in strijd met de voorschriften,
- -wat te doen indien voor de aanvang van de examenzitting zich zeer bijzondere familieomstandigheden alsmede
- eigen ziekteverschijnselen voordoen
- -wat de gang van zaken is indien een kandidaat onwel wordt tijdens een zitting
- -het niet buiten het examenlokaal brengen van opgaven en aantekeningen voor het officiële einde van de examenzitting (schriftelijk examen), dan wel het geheel nooit buiten het examenlokaal brengen van welke aantekeningen dan ook (flexibel digitaal examen).

V HET BEREKENEN VAN DE EINDCIJFERS VAN HET SCHOOLEXAMEN (SE) / EINDCIJFER CENTRAAL EXAMEN (CE) / TOTALE EINDCIJFER

V.1
Het eindcijfer van het schoolexamen.
De examinator stelt het schoolexamencijfer vast. Dit is een cijfer voor kennis, inzicht, vaardigheid etc. van een kandidaat voor het vak voor het schoolexamen. Daarbij gebruikt hij een schaal van cijfers lopend van 1 t/m 10 met de daartussen liggende cijfers in één decimaal (afgerond op één decimaal), indien in het vak tevens een centraal examen wordt afgelegd.
Het eindschoolexamencijfer SE wordt berekend uit de ontvangen deelschoolexamencijfers.
Het eerste deelschoolexamencijfer (SE1) werd voor de meeste vakken gegeven op het eind van leerjaar 3 en werd gevormd als het voortschrijdende gemiddelde van dat leerjaar (afgerond op één decimaal), waarbij de weging van de afzonderlijke toetsen vermeld stond in het PTA 2025-2026 leerjaar 3.
De overige 2 deelschoolexamencijfers (SE2 en SE3) komen in leerjaar 4 tot stand.

De volgende formule wordt gebruikt indien er sprake is van 3 deelschoolexamencijfers:
eindschoolexamencijfer (SE) = [deelschoolexamencijfer 1 (SE1) + deelschoolexamencijfer 2 (SE2) + deelschoolexamencijfer 3 (SE3)] **:** 3

V.1.1
Kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding.
Voor Kunstvakken incl. CKV en het vak **lichamelijke opvoeding** vindt een **eindbeoordeling** plaats doormiddel van de woordbeoordeling “onvoldoende”, "voldoende" of "goed" (zie punt II.8.1).

V.1.2
Het schoolexamen maatschappijleer (voorheen maatschappijleer 1).
Het vak maatschappijleer (voorheen maatschappijleer1) kent geen centraal examen (zie ook II.9).
Dientengevolge is het eindcijfer voor het schoolexamen tevens het eindcijfer(diplomacijfer). Indien dit eindschoolexamencijfer eindigt op 1 decimaal dan vindt afronding op een geheel cijfer plaats waarbij een decimaal van 4 en minder naar beneden wordt afgerond en een decimaal van 5 en meer naar boven wordt afgerond.
In geval het gemiddelde eindigt op 2 decimalen of meer dan vindt **afronding in stappen** plaats zodat bijv. 5,45 eerst 5,5 wordt, en vervolgens 5,5 wordt afgerond op 6.

Met nadruk wordt hier gewezen op het feit dat dit een afronding is die **uitsluitend** van toepassing is indien het vak alleen een schoolexamen heeft.

V.1.3
De 4 “beroepskeuzevakken” en het combinatiecijfer.
Ook de 4 “beroepskeuzevakken” kennen geen centraal examen (zie ook II.10). Het eindcijfer van elk beroepskeuzevak wordt d.m.v. afronding in stappen, als afgerond (geheel) cijfer vermeld zowel op het rapport als op de cijferlijst bij het diploma (dit is het SE cijfer van dat beroepskeuzevak).
Het gemiddelde cijfer van de 4 SE cijfers van de beroepskeuzevakken vormt het **combinatiecijfer**.
Dit cijfer wordt ook als een afgerond (geheel) cijfer vermeld op de cijferlijst bij het diploma.
Het **combinatiecijfer** wordt dus geheel bepaald door de SE cijfers van de beroepskeuzevakken en bevat géén centraal examen gedeelte.

Indien een leerling na afronding van het 4e beroepskeuzevak een onvoldoende cijfer heeft voor het combinatiecijfer en/of wanneer één of meerdere SE cijfers van de beroepskeuzevakken het cijfer 3 of lager is, kan de betreffende kandidaat een “herkansing / PTA schoolherexamen” aanvragen voor één of meerdere beroepskeuzevakken.
Hierbij wordt elk beroepskeuzevak als een apart vak beschouwd en wordt het resultaat van een herkansing / PTA schoolherexamen, ook per beroepskeuzevak afzonderlijk bepaald.

V.2
Het centraal examen.
De cijfers voor het centraal examen komen tot stand conform de regelgeving van het uitvoeringsbesluit “UB WVO 2020”.

V.2.1
Het Eindcijfer
Voor alle leerwegen geldt sinds het examen 2012 dat het eindcijfer van het examen in gelijke mate wordt bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen (SE) en het cijfer van het centraal examen (CE).
In formule: Eindcijfer = (1 x SE + 1 x CE) **:** 2

Gemiddelde CE cijfer
Voor het centraal examen (het CSPE examen én het flexibel digitaal examen) moet gemiddeld een voldoende gehaald worden. Een leerling is dan ook gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager is dan 5,50.

Het cijfer voor Nederlands
Voor Nederlands moet (volgens de “kernvakkenregeling voor het VMBO”) reeds vanaf het examen 2014 minimaal als eindcijfer (diplomacijfer) een 5 gehaald worden.

De rekentoets
De verplichte rekentoets op niveau 2F is afgeschaft voor alle leerlingen die vanaf 2020 examen doen.
Voor de leerlingen die géén wiskunde in het pakket hebben geldt i.p.v. de verplichte (centrale) rekentoets een apart PTA programma. Voor de locatie VSO-I is dit niet van toepassing omdat alle leerlingen in het profiel E&O wiskunde in hun pakket hebben.

VI INDELING LEERJAAR 4 - regio midden: Borculo en Doetinchem 2026-2027

VI Leerjaar 4 is in 3 hoofdperiodes onderverdeeld

Deze periodes zijn SE2, SE3 en de periode van het centraal examen.

SE2 - Eerste hoofdperiode in leerjaar 4 (deelschoolexamenperiode SE2):
Deze periode **start in week 36** op 31 augustus 2026 en **eindigt** voor vmbo leerjaar 4 in **week 48** (2027).
Inleveren cijfers woensdag 25 november 2026 (week 48);
herkansingen week 49/50; inleveren definitieve cijfers alle vakken leerjaar 4 op maandag 07 december 2026 (week 50); rapport week 50, 2026.

SE3 - Tweede hoofdperiode leerjaar 4 (deelschoolexamenperiode SE3):
Deze periode **start in week 49** (2026) en **eindigt** voor vmbo leerjaar 4 in **week 12** (2027).
Inleveren cijfers alle vakken woensdag 10 maart 2027 (week 10);
herkansingen week 11/12; inleveren definitieve cijfers alle vakken leerjaar 4 (evenals uiterste datum inleveren cijfers mondelingen) uiterlijk maandag 22 maart 2027 (week 12); rapport uiterlijk donderdag 25 maart 2027 (week 12).
Voor de meeste vakken vormt deze periode het 3e en laatste deelschoolexamencijfer SE3.
Hiermee wordt de periode van het schoolexamen afgesloten.

Derde hoofdperiode:
Dit is de periode waarin het **Centraal Examen** wordt afgenomen. Voor data zie PTA 2026-2027 XVII.3 - bijlage 3.
De uitslag van het examen 1e tijdvak VMBO BB-KB volgt voor de eindexamenkandidaten van SOTOG (onder voorbehoud) op woensdag 16 juni 2027 voor alle vakken.
Data onder voorbehoud: woensdag 09 juni 2027 bekendmaking N-term beroepsgerichte vakken; woensdag 16 juni 2027 bekendmaking N-term zaakvakken;
Hierna volgen vanaf dinsdag 22 juni 2027 herexamens van de digitaal flexibele examens in FACET (van de zaakvakken) voor BB en KB, en de herexamens van de beroepsgerichte vakken (CSPE herexamens), met als uiterlijke uitslagdatum dinsdag 06 juli 2027.

In geval van calamiteiten kunnen de examens worden afgenomen tot de start van de zomervakantie.

Rapportage leerjaar 4:
SE2: In week 50 uiterlijk op vrijdag 11 december 2026
SE3: In week 12 uiterlijk op donderdag 25 maart 2027. Deze uitreiking is dan tevens uitreiking van de eindcijfers van het schoolexamen.

Opmerking:
Op het eind van leerjaar 3 werd het 1e deelschoolexamencijfer (SE1) uitgereikt. Dit is het voortschrijdende gemiddelde na het afwerken van het programma voor leerjaar 3.

VII AFMELDING WEGENS ZIEKTE E.D

VII Afmelding wegens ziekte bij een schoolexamen / centraal examen
Wanneer een leerling wegens ziekte of andere vormen van overmacht verhinderd is een schoolexamen/centraal examen mee te maken, moet dit tijdig van tevoren door de ouders/verzorgers medegedeeld worden.
Tijdig houdt in: uiterlijk 's morgens op de betrokken dag, vóór de aanvang van de toets. De melding dient telefonisch in een persoonlijk gesprek met de (adj.) directeur of leerlingencoördinator VMBO te geschieden. Indien deze personen niet bereikbaar zijn dan dient dit bij de ziektemelding nadrukkelijk te worden vermeld. Vanzelfsprekend moet tijdens het gesprek uitdrukkelijk mededeling gedaan worden dat het om een ziektemelding gaat waarbij de leerling op die dag een schoolexamen heeft.
Een eenvoudige telefonische of schriftelijke melding bij de telefonist(e) is (dus) niet voldoende.
Ingeval van reglementaire absentie bij een schoolexamen ontvangt de vakdocent hiervan bericht (middels het absentieformulier) en draagt de vakdocent er zorg voor dat de toets etc. alsnog gemaakt wordt. De vakdocent maakt hiervoor de nodige afspraken.
Indien een toets niet gemaakt is voor het einde van de betreffende periode wordt de toets in de herkansingsperiode gemaakt. Het recht op een herkansing voor de betreffende toets vervalt dan.

VIII HERKANSINGSREGELINGEN

VIII.1
Schoolexamens

VIII.1.1
Algemeen: herkansingsregeling per periode m.b.t. de schoolexamens, leerjaar 4, 2026-2027
Iedere leerling heeft in leerjaar 4, 2026-2027 recht op een herkansing als hij/zij:

a. een cijfer lager dan een 5,5 behaalt voor een schriftelijke toets die deel uitmaakt van het schoolexamen en die voor herkansing in aanmerking komt (zie PTA) of wanneer de leerling een voldoende heeft behaald maar zijn/haar cijfer wil verbeteren. Dit gaat altijd in overleg met de vakdocent.
   daarbij geldt verder:
b. elke kandidaat heeft recht op maximaal 3 herkansingen per periode (leerjaar 4 kent 2 periodes).
c. een kandidaat maakt een toets waarvoor het recht op herkansing bestaat opnieuw, waarbij het hoogste van de twee behaalde cijfers telt.
d. herkansingen voor toetsen vinden plaats binnen twee weken na afsluiting van de periode.
e. M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
   Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht (zie ook VIII.1.2).
f. De einddatum volgens het PTA van afsluiting van een beroepsgericht vak (een module van het profielvak en/of een beroepsgericht keuzevak) bepaalt tot welke (deel)periode de betreffende module / vak behoort wat betreft het bepalen en indelen van de herkansingen. (zie ook VI).

Indien een verruiming van deze regel van toepassing is voor een bepaald vak, bijv. vanwege de opbouw van de lesstof, dan wordt dit in het PTA vermeld.

Wanneer een leerling onrechtmatig afwezig is bij een toets, valt dit onder “onregelmatigheden” en kan de leerling hiervoor het cijfer 1,0 toegekend krijgen. In dergelijke gevallen wordt de procedure zoals vermeld in het examenreglement toegepast. De kandidaat en zijn/haar ouders/wettelijke vertegenwoordigers wordt een schriftelijke mededeling gedaan van het voornemen tot toekenning van het cijfer 1,0 vanwege een onregelmatigheid (in dit geval het onrechtmatig afwezig zijn bij een toets als onderdeel van het PTA / schoolexamen). De kandidaat en zijn/haar ouders hebben dan de mogelijkheid om binnen 5 schooldagen na bekendmaking bezwaar aan te tekenen bij de geschillencommissie.
Indien het cijfer 1,0 wordt toegekend wordt hiervan ook melding gedaan aan de examensecretaris van SG Marianum.
Het cijfer (1,0) wordt bij het bepalen van de mogelijke herkansingen van een leerling beschouwd als een “regulier” behaalde 1,0 en kan indien het PTA het toelaat als een van de drie mogelijke herkansingen in aanmerking komen.

Als een leerling één of meerdere voortgangstoetsen om een geldige reden niet heeft afgelegd of als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Als een leerling tijdens de herkansing van een toets (waarvoor al een cijfer is behaald) zonder geldige reden afwezig is (te beoordelen door de schoolleider VSO) vervalt het recht op herkansing van die toets en wordt het reeds behaalde cijfer het definitieve cijfer.
Als er sprake is van bijzondere omstandigheden kan de schoolleider VSO een bij de leerling passende maatregel nemen.

Zie ook onderstaande opmerkingen bij de “bijlage absentie”

Beslissing:

a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.

b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 toegekend voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een “normale” onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XVI).

   (Deze toepassing kan o.a. plaatsvinden indien een leerling zonder geldige reden afwezig is bij een tentamen / onderdeel van het schoolexamen (spijbelen))

c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De leerling krijgt het cijfer 1,0 voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toegekende cijfer 1,0 is daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid. Bij toepassing van deze maatregel worden de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook PTA par XVI).

VIII.1.2
Handelingsopdrachten en herkansen.
M.b.t. de inleverdata van de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht en/of praktische opdracht worden door de betreffende docent afspraken gemaakt.
Indien de schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht niet binnen de gestelde termijn is afgerond heeft dit geen gevolgen voor de overige herkansingen maar kan dit wel leiden tot een aftrek van punten voor de betreffende opdracht. Indien dit het geval is wordt dit tijdig/uiterlijk bij verstrekking van de opdracht door de betreffende vakdocent meegedeeld. De schriftelijke verwerking van een handelingsopdracht of praktische opdracht moet altijd uiterlijk op het eind van de herkansingen van de betreffende periode afgerond en ingeleverd zijn.
Uiterlijk op het eind van de betreffende periode dienen alle Praktische Opdrachten en Handelingsopdrachten zoals genoemd in dit PTA (minimaal als basisopzet), uitgevoerd te zijn. Indien mogelijk kan de leerling tot één dag voor het invullen van de def cijfers van de betreffende periode nog aanvullende handelingen plegen aan de schriftelijke verwerking van de praktische opdracht / handelingsopdracht om het cijfer zoals het bepaald is voor de basisopzet, te verhogen (zie ook II.5.1.3 en VIII.1.1).

VIII.1.3
Vakken zonder centraal examen en herexamen
De schooldirectie kan bepalen dat de kandidaat die examen of deelexamen aflegt, het schoolexamen voor één of meer vakken waarin geen centraal examen wordt afgenomen, opnieuw kan afleggen.
De schooldirectie verleent dit recht in elk geval voor het vak **maatschappijleer** (behorend bij het gemeenschappelijk deel van de leerwegen) en voor de "beroepskeuzevakken (die samen met het "**combinatiecijfer**" vormen), indien de kandidaat voor het combinatiecijfer een eindcijfer heeft behaald lager dan een 6, of wanneer voor één of meer van de beroepskeuzevakken het SE cijfer 3 of lager is behaald.
Het schoolherexamen ("PTA schoolherexamen") omvat de door de schooldirectie aangegeven onderdelen van het examenprogramma. Een verzoek om te mogen herkansen dient schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de examens.
Voor de vakken kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding geldt daarnaast een bijzondere regeling (zie onder II.8).

Indien, net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie, in 2027 vanwege een pandemie géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook II.5).
In dat geval geldt het hiervoor genoemde recht van herkansing voor vakken die afgesloten worden met alleen een SE cijfer, ook voor het betreffende profielvak.

VIII.1.4
Verdere mogelijkheden om te mogen herkansen (schoolexamen).
Verdere herkansingen die niet vallen onder het recht op herkansing zoals hiervoor genoemd, zijn slechts mogelijk in uitzonderlijke, evidente gevallen, zulks ter beoordeling van de voorzitter en de secretaris van de eindexamencommissie.
Een verzoek tot een dergelijke herkansing dient door de kandidaat schriftelijk te worden aangevraagd bij de **secretaris van de examencommissie** uiterlijk binnen 5 dagen nadat de beoordeling van het werk aan de kandidaat is medegedeeld. Ook de examinator kan gemotiveerd een dergelijk verzoek tot herkansing indienen.
In gevallen van herkansing geldt de hoogste score door de kandidaat behaald.
De schooldirectie kan toestaan dat reeds afgelegde delen van het schoolexamen, die volgens het examenreglement ongeldig zijn verklaard, herkanst kunnen worden.

VIII.2
Centraal examen

VIII.2.1
Herkansen van het centraal examen.
Voor wat betreft de herkansing van het centraal examen gelden aparte regels die in dit PTA te vinden zijn in bijlage XVII.4 - bijlage 4.
De opgaven voor de herkansingen van de algemene vakken voor het flexibel digitaal examen in de basisberoepsgerichte leerweg en in de kaderberoepsgerichte leerweg, evenals de opgaven voor de herkansingen van de beroepsgerichte vakken voor het CSPE examen in de basisberoepsgerichte leerweg en in de kaderberoepsgerichte leerweg lopen via de examensecretaris van SOTOG, dhr. R. de Bruin.

IX OVERNAME CIJFERS

IX.1 Doubleren in leerjaar 3 - schoolexamencijfers

Uitgangspunt op SOTOG, locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem is dat alle resultaten van het deelschoolexamen behaald in het derde leerjaar komen te vervallen als de kandidaat niet wordt bevorderd van leerjaar 3 naar leerjaar 4.

Alleen in uitzonderingsgevallen kan op VSO de Isselborgh van dit uitgangspunt afgeweken worden volgens onderstaande wijze:

De resultaten van een vak behaald in een volledig afgelegde deelperiode van het deelschoolexamen in het derde leerjaar (het deelschoolexamen voor het derde leerjaar is verdeeld in 3 deelperiodes) kunnen blijven staan als de kandidaat niet wordt bevorderd van leerjaar 3 naar leerjaar 4. Deze regeling geldt tevens voor de resultaten behaald voor (een van) de profielmodules van het profielvak indien de betreffende profielmodule volledig is afgerond.
Dit betekent in concreto dat een kandidaat kan doubleren in leerjaar drie en het volgende schooljaar weer verder kan werken aan zijn vakken. In dat geval blijven per vak de cijfers staan die zijn behaald in een volledig afgelegde deelperiode (deelperiode P1, deelperiode P1 en P2 of deelperiode P1 en P2 en P3; voor de profielmodules van het profielvak geldt per module een periode van 8 of 9 weken) van het derde leerjaar en vervallen de cijfers van een deelperiode van een vak die behaald zijn in een voor dat vak niet volledig afgelegde deelperiode.

Indien voor een vak een deelperiode onvoldoende afgesloten is kan **niet** besloten worden alléén voor dat vak de gehele deelperiode over te doen**. Het is niet mogelijk voor vak onderdelen uit een afgeronde deelperiode alsnog opnieuw af te leggen** (m.u.v. toepassing van de normale herkansingsregels VIII.1.1)
In theorie is het mogelijk dat een op deze wijze gedoubleerde leerling in de loop van het jaar leerjaar 3 volledig zal afronden (het 1e deelschoolexamencijfer wordt dan verkregen). In dat geval kan daarna na toestemming van de locatieleider / coördinator bovenbouw VSO, gestart worden met de onderdelen van de vakken genoemd in het pta voor het 2e deelschoolexamencijfer van leerjaar 4.
In gewone woorden: na toestemming kan de leerling dan alvast starten met de vakken uit leerjaar 4.

De beslissing tot “doubleren met behoud van resultaten van reeds afgelegde deelperiodes” wordt genomen door de locatieleider / coördinator bovenbouw VSO in samenspraak met een deskundige (orthopedagoog / psycholoog). (zie ook bijlage XII).

IX.2 Niet slagen in leerjaar 4 - schoolexamencijfers

Uitgangspunt op SOTOG, locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem is dat **alle** resultaten van de deelschoolexamens behaald in het vierde leerjaar komen te vervallen als de kandidaat niet slaagt voor het examen.

IX.3 Niet slagen in leerjaar 4 - deelcertificaat

Indien een leerling wel deelneemt aan het centrale eindexamen maar niet slaagt krijgt hij in alle gevallen na afloop van het examen een cijferoverzicht van de behaalde resultaten (een cijferlijst).
Alleen indien de leerling na dit examen de school (SOTOG, locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem) verlaat krijgt hij/zij ook een deelcertificaat waarop alle vakken vermeld staan die voldoende zijn afgesloten.

Indien de leerling het vierde leerjaar over gaat doen dient hij (voor zover er géén sprake was van een gespreid examen, zie IX.4) opnieuw in álle vakken een eindexamen af te leggen om een diploma te kunnen verkrijgen.

IX.4 Gespreid examen in leerjaar 4

Indien er gegronde redenen zijn om aan te nemen dat een leerling niet in staat is om het gehele centrale eindexamen voor alle vakken in één keer af te leggen kan een gespreid examen afgelegd worden. Hierbij legt een kandidaat alleen in een van tevoren bepaald beperkt aantal vakken eindexamen af. De overige resterende vakken van het pakket kunnen dan een jaar later afgelegd worden. Op deze wijze kan dan alsnog een volledig diploma verkregen worden.
De beslissing om een gespreid examen aan te vragen dient te worden genomen door de locatieleider / coördinator bovenbouw VSO in samenspraak met de leerling, de ouders/verzorgers, een deskundige (orthopedagoog) en de examensecretarissecretaris (dhr. R. de Bruin van SOTOG en dhr. W. Koolenbrander van S.G. Marianum).
Uiteindelijk bepaalt de inspectie of er toestemming voor een gespreid examen gegeven wordt.

Ook indien een kandidaat een gespreid examen doet geldt dat de resultaten van de deelschoolexamens van een vak behaald in het vierde leerjaar, komen te vervallen als de kandidaat niet slaagt voor het betreffende deelexamen.

IX.5 Instroom in de loop van leerjaar 3
Voor de leerling die tot leerjaar 3 wordt toegelaten nadat in dat leerjaar reeds toetsen zijn gehouden, geldt de hoofdregel dat hij/zij in principe vanaf het moment van instromen mee moet doen met de normale tentamens van leerjaar 3, en dat al datgene dat gemist is (alle tentamens), moet(en) worden ingehaald.

Indien er verifieerbare (!) PTA resultaten zijn behaald op de eerdere VO school kan bezien worden of / welke cijfers/onderdelen overgenomen kunnen worden en welke onderdelen alsnog getoetst dienen te worden en/of welke vervangende toetsen of opdrachten gemaakt c.q. ingeleverd moeten worden.
In dat geval stelt de (adjunct) directeur hiertoe een regeling vast, in overleg met de examencoördinator, de betrokken docent(en) en de kandidaat (zie ook IX.7).

Indien er een afwijking plaats vindt van bovenstaande instroomregeling dient dit geborgd te zijn middels een gepersonaliseerd PTA.

IX.6 Instroom in de loop van leerjaar 4
Binnen 02QN-03 is instroom in leerjaar 4 alleen mogelijk in uitzonderingsgevallen, alleen vanaf het begin van het schooljaar, en alleen voor die leerlingen die al beschikken over voldoende voorkennis (de kennis van leerjaar 3).
Voor het verkrijgen van het 1e deelschoolexamencijfer (SE1) stelt de (adjunct) directeur een regeling vast, in overleg met de examencoördinator, de betrokken docent(en) en de kandidaat.
Hierbij geldt in beginsel de instroomregeling van leerjaar 3 (zie ook IX.5 en IX.7).

Indien er een afwijking plaats vindt van bovenstaande instroomregeling dient dit geborgd te zijn middels een gepersonaliseerd PTA.

IX.7
Instroomregeling en regeling wisseling van niveau BB – KB 02QN-03

Nieuwe leerling - instroom in Klas 3 BB-KB
Klas 3 omvat één hoofdperiode (SE1). Deze hoofdperiode is onderverdeeld in 3 deelperiodes (P1, P2 en P3).

Instroom / inhaaltentamens klas 3:
Indien er verifieerbare PTA resultaten zijn behaald op de eerdere VO school kan bezien worden of / welke cijfers/onderdelen overgenomen kunnen worden en welke onderdelen alsnog getoetst dienen te worden en/of welke vervangende toetsen of opdrachten gemaakt c.q. ingeleverd moeten worden.
Hiertoe stelt de (adjunct) directeur een regeling vast, in overleg met de examencoördinator, de betrokken docent(en) en de kandidaat (zie ook IX.5).

Indien er géén verifieerbare PTA resultaten zijn behaald geldt dat de leerling die in de loop van een periode in de klas komt, alle tentamens (zoals vermeld in het PTA) die de leerling gemist heeft uit die deelperiode, evenals alle tentamens uit de reeds verstreken deelperiodes, alsnog moet maken (zie ook IX.5).

Bovenstaande geldt óók voor elk blok van een beroepsgerichte vak (een module van het profielvak en indien van toepassing het beroepsgerichte keuzevak).
Naast theoretische kennis moeten hier ook praktische vaardigheden getoetst worden. Dit kan eventueel door een of enkele vaardigheden te toetsen die dan exemplarisch zijn voor de praktische vaardigheden van de betreffende module.

<u>Nieuwe leerling instroom in Klas 4 BB-KB</u>
Klas 4 bestaat uit 2 hoofdperiodes SE2 en SE3. SE2 is de periode vanaf de zomervakantie tot kerst. SE3 is de periode vanaf kerst tot de start van de examens.

Voor “nieuwe” leerlingen geldt, evenals voor de reguliere leerlingen, dat in leerjaar 4 alle tentamens, zoals beschreven in het PTA, afgelegd moeten worden.
Om voor een “nieuwe” leerling die start in leerjaar 4 alsnog ook een SE1 cijfer te kunnen bepalen, geldt de hierboven beschreven instroomregeling van leerjaar 3.

Regeling niveau wisseling BB - KB binnen 02QN-03
Indien een leerling wisselt van BB naar KB niveau of van KB niveau naar BB niveau geldt dat er nieuwe PTA cijfers bepaald moeten worden.
Binnen 02QN-03 geldt dat een wisseling van niveau alleen plaats kan vinden binnen de SE1 periode (uiterlijk op het eind van klas 3).
In concreto betekent dit er alleen gewisseld kan worden op het eind van een van de drie deelperiodes in klas 3. Deze deelperiodes zijn: deelperiode P1 (afhankelijk van de vakantieregio ongeveer midden november), deelperiode P2 (afhankelijk van de vakantieregio ongeveer eind februari), deelperiode P3 (het eind van het schooljaar).

Voor het bepalen van de nieuwe BB of KB cijfers geldt:
Wisseling van BB naar KB of van KB naar BB cijfers:

Per vak: werkwijze
Indien de tentamens overeenkomen (m.b.t. stofinhoud / de exameneenheden) is het mogelijk om per tentamen / PTA nr. de normering toe te passen van het nieuwe niveau en per tentamen / PTA nr. het nieuwe PTA cijfer te bepalen.
Indien er nog ontbrekende onderdelen zijn die bij het oude niveau nog niet getoetst zijn, moeten die ontbrekende onderdelen alsnog getoetst worden. Dit kan o.a. voorkomen bij een wisseling van BB naar KB niveau, waarbij de BB tentamens niet alle KB stof / exameneenheden uit leerjaar 3, was omvat.
Indien er onderdelen zijn die bij het oude niveau wel getoetst zijn, maar die niet getoetst mogen worden bij het nieuwe niveau, moeten deze onderdelen uit het bestaande tentamen verwijderd worden opdat een cijfer volgens het nieuwe niveau bepaald kan worden. Dit kan o.a. voorkomen bij een wisseling van KB naar BB niveau, waarbij een KB tentamen extra stof / exameneenheden uit leerjaar 3, omvat.

Indien voor een vak de stof gelijk is en ook de N-termen voor BB en KB overeenkomen, kunnen de bestaande cijfers overgenomen worden (dit kan o.a. het geval zijn bij KV-CKV en LO).

Gedurende leerjaar 4 kan in beginsel geen wisseling van niveau meer plaats vinden.
Indien een leerling alsnog van niveau wisselt, volgt een bepaling van de nieuwe SE1 cijfers volgens bovenstaande werkwijze en moeten alle tentamens conform het PTA van leerjaar 4 alsnog integraal afgelegd worden.

X INZAGERECHT / MEDEDELING CIJFERS

X.1
Centraal examen
Het werk van het centraal examen (CSPE en (landelijk) digitaal flexibel examen) en de lijsten waarop de eindcijfers van het schoolexamen staan, alsmede de uitslag van het examen worden op school bewaard tot en met 6 maanden na de examenuitslag .
De betreffende lijsten alsmede het gemaakte CE - werk/uitdraai van de behaalde scores van het landelijk digitaal flexibel examen, kunnen op verzoek worden ingezien door de betreffende leerlingen, de ouder/verzorger of de door hier genoemde personen gemachtigde. Een verzoek tot inzage dient binnen de genoemde termijn van 6 maanden schriftelijk te worden ingediend bij de secretaris van de eindexamencommissie. Inzage vindt plaats op een door de school dan bepaald tijdstip en plaats, in het bijzijn van een docent(e).

X.2
Schoolexamen
Het werk van het schoolexamen wordt minimaal tot en met 7 dagen na het uitreiken van het eindrapport van het jaar van afname bewaard. Indien er binnen deze periode geen reactie is gekomen van de leerling en/of ouders/verzorgers op de toegekende cijfers worden de behaalde cijfers/beoordelingen voor juist geaccepteerd (zie ook hieronder) en wordt daarna in principe het gemaakte werk vernietigd (behoudens de werkstukken/verslagen etc. waar afspraken over gemaakt zijn tussen examinator en leerlingen en die door de leerlingen na afloop van het jaar van afname waarin ze beoordeeld zijn, opgehaald kunnen worden).

Het cijfer van iedere toets wordt zo spoedig mogelijk aan de leerling bekend gemaakt. De kandidaat noteert de behaalde cijfers.
Schriftelijke rapportage aan de leerling en hun ouders betreffende de beoordeling van het schoolexamen geschiedt middels de rapporten op het eind van iedere periode.
Het gemaakte werk kan op verzoek van de betreffende leerling, de ouder/verzorger of de door hier genoemde personen gemachtigde, worden ingezien. Een verzoek tot inzage dient binnen 5 dagen nadat het cijfer bekend is gemaakt, schriftelijk te worden ingediend bij de schooldirectie.

Na de uitreiking van het rapport aan de leerling wordt ook een duplicaat van het rapport opgestuurd naar de ouders en/of verzorgers. Indien binnen 5 dagen geen reactie komt van de leerling en/of de ouders/verzorgers worden de cijfers (beoordelingen) voor juist (akkoord) geaccepteerd en vastgelegd en kan geen wijziging meer worden aangebracht.

In klas 4 zal voor de aanvang van het centraal examen de leerling een overzicht ontvangen van de cijfers die hij behaald heeft voor het schoolexamen en de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer maar een woordbeoordeling wordt vastgesteld.

Indien getwijfeld wordt aan de juistheid van een cijfer voor een deel van het schoolexamen en overleg met de examinator ook geen oplossing biedt, kan de leerling binnen 5 dagen na het bekend worden van het cijfer een verzoek tot herziening van het cijfer indienen. Dit verzoek dient mede ondertekend te zijn door zijn ouders en te worden ingediend bij de secretaris van de eindexamencommissie en dient te worden beoordeeld door de schooldirectie.
Indien getwijfeld wordt aan de juistheid van de berekening van het eindcijfer van het schoolexamen kan de leerling binnen 5 dagen na het bekend worden van dit cijfer een verzoek tot herziening van het schoolexameneindcijfer indienen. Dit verzoek dient mede ondertekend te zijn door de ouders en te worden ingediend bij de secretaris van de eindexamencommissie en dient te worden beoordeeld door de schooldirectie.

XI AFWIJKENDE WIJZE VAN EXAMINEREN

XI.1
Afwijkende wijze van examineren in geval van een handicap:
De schooldirectie kan toestaan dat een gehandicapte leerling het examen geheel of gedeeltelijk aflegt op een wijze die is aangepast aan de mogelijkheden van de leerling. Daarvoor gelden enkele regels:
Tenzij sprake is van een objectief waarneembare handicap geldt:

a. dat er een deskundigenverklaring moet zijn, die door een ter zake deskundige psycholoog of orthopedagoog is opgesteld
b. dat de aanpassing voor zover betrekking hebbend op het centraal examen in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de betreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten, en
c. dat een andere aanpassing slechts kan worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkenen een voorstel wordt gedaan, dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in de deskundigenverklaring.

De inspectie wordt de toegestane afwijkende wijze van examineren bij zowel het schoolexamen als het centraal examen medegedeeld.

XI.2
Afwijkende wijze van examineren in geval van het ten hoogste zes jaren in Nederland onderwijs te hebben gevolgd:
Voor een leerling die met inbegrip van het schooljaar waarin hij examen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is, kan voor bepaalde vakken worden afgeweken van de voorschriften, op grond van het uitvoeringsbesluit “UB WVO 2020 art 3.55”.

“Bij Nederlands of enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is. Voor wat betreft het centraal examen kan de aanpassing slechts bestaan uit de verlenging van de betreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal*. Toestemming voor afwijking wordt -na aanvraag- verleend door de schooldirectie. De inspectie wordt de toegestane afwijkende wijze van examineren, bij zowel het schoolexamen als het centraal examen, medegedeeld”.

*Opmerking: met ingang van het examen 2007 geldt dat voor ieder eindexamen in de algemene vakken een woordenboek Nederlandse taal mag worden gebruikt.

XII INFORMATIE –EN COMMUNICATIETECHNOLOGIE (ICT)

X11.1
Informatie- en communicatietechnologie (ICT)
In de examenprogramma's zijn ICT-vaardigheden opgenomen. ICT vormt een verplicht onderdeel van het schoolexamen.
Specifieke ICT-vaardigheden zullen ook tijdens het centraal examen aan bod kunnen komen (tijdens de CSPE examens en tijdens de (landelijk) **flexibel en digitale examens**).
In geval van een uitbreiding van ICT-toepassingen wordt door de vakdocent nadere informatie gegeven en/of wordt hiervan melding gemaakt bij het betreffende vak in het PTA.

XIII DE SLAAG/ZAK - REGELING

XIII.1 De slaag/zak - regeling
Het VMBO kent een eigen uitslagregeling:

De kandidaat die eindexamen VMBO heeft afgelegd, is geslaagd indien hij/zij:

1. Voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, of
2. Voor ten hoogste één van zijn examenvakken het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, waarvan tenminste één 7 of hoger (hierbij geldt: Nederlands is een kernvak op het VMBO. Hiervoor moet minimaal 5 als diplomacijfer zijn behaald), of
3. Voor twee van zijn examenvakken, het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger, waarvan tenminste één 7 of hoger.
4. De leerlingen die het **profiel Economie en Ondernemen** volgen ontvangen 2 diplomacijfers voor hun beroepsgerichte vakken.
   Het **eerste** cijfer bestaat uit het cijfer van het profielvak van het betreffende profiel. Dit cijfer is opgebouwd uit een SE en een CE (CSPE) cijfer. Dit is het diplomacijfer voor het profielvak Economie en Ondernemen.
   Het **tweede** cijfer is het "combinatiecijfer". Dit cijfer bestaat alleen uit een SE cijfer (dit is het afgeronde gemiddelde van de SE cijfers van de 4 beroepskeuzevakken). Het cijfer voor het profielvak (het vak Economie en Ondernemen) en het combinatiecijfer tellen beide als afzonderlijke cijfers 1 x mee in de weging, net zoals de overige vakken.
5. Daarnaast geldt als voorwaarde bij het bepalen van het combinatiecijfer dat er voor geen van de 4 onderliggende beroepskeuzevakken als SE cijfer een cijfer lager dan een 4 is behaald.
6. In aanvulling op het eerste lid geldt tevens dat voor de vakken lichamelijke opvoeding en het kunstvak (kunstvakken incl. CKV) uit het gemeenschappelijke deel, de kwalificatie "voldoende" of "goed" moet zijn behaald.
7. Voor alle leerwegen (BB en KB) geldt sinds het examen 2012 dat het eindcijfer van het examen in gelijke mate wordt bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen. In formule: Eindcijfer = (1 x SE + 1 x CE) : 2 (zie V.2.1)
8. Bovendien **moet gemiddeld een voldoende gehaald worden** voor het centraal examen (het CSPE examen van het profielvak en de flexibel digitale examens van de zaakvakken in FACET). Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE examen (inclusief het cijfer voor het CSPE examen) lager is dan 5,50.
9. Voor BB én KB geldt bovendien dat voor het VMBO kernvak Nederlands minimaal 5 als eindcijfer (diplomacijfer) behaald moet worden, (zie ook pta V.2.1)
10. Daarnaast moet voor de nieuwe profielen VMBO voldaan zijn aan de eis dat er door de leerling een "**loopbaandossier**" is aangelegd.

Vanwege de Corona pandemie is in 2020 het centraal examen vervallen. Daarnaast gold in 2021 en 2022 een aangepaste examenregeling. Indien in 2027 opnieuw een aanpassing van de examenregeling van kracht wordt zal dit z.s.m. na publicatie met alle betrokkenen gecommuniceerd worden.

Bijzondere aandacht voor enkele vakken die niet met een cijfer maar met een woordbeoordeling worden afgesloten:
Het is goed om hier met name te noemen dat vakken en examenonderdelen die niet met een cijfer worden afgesloten wel degelijk een rol spelen in de slaag/zakregeling. Voor CKV I en lichamelijke opvoeding dienen de leerlingen tenminste een voldoende te hebben behaald om het diploma te ontvangen. Scoort een leerling "onvoldoende" dan is het vak nog niet afgerond en voldoet de leerling daarmee niet aan de slaag/zakregeling.

XIV VERDERE BIJZONDERHEDEN

1. Speciale aandacht wordt in de examenjaren gevraagd voor de data die genoemd staan voor het inleveren van boekenlijsten, werkstukken/verslagen etc. Noteer deze in de agenda zodat ze niet vergeten kunnen worden.
2. Waar tijdens de leerjaren sprake is van (mede) ondertekening door de ouders/verzorgers geldt dit alleen voor leerlingen die de leeftijd van 16 jaar nog niet hebben bereikt.
3. Het CSPE is een centraal examen waarin de vaktheorie uit het beroepsgerichte vak gekoppeld is aan de praktijkopdrachten. CSPE is een samentrekking van cse (centraal schriftelijk examen) en CPE (centraal praktisch examen). In het examenjaar 2027 is het CSPE de enige examenvorm van het centraal examen in het beroepsgerichte programma in de basisberoepsgerichte leerweg en in de kaderberoepsgerichte leerweg (zie ook XIII.1)
4. ICT in het CSPE 2027. Voor ieder beroepsgericht programma in het vmbo geldt: ICT- toepassingen kunnen deel uit maken van het CSPE 2027. De vaktheorie van de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg wordt met behulp van de computer getoetst middels o.a. de minitoetsen en de FACET vraag.
5. Indien net als in 2020, 2021 en 2022 vanwege de Corona pandemie in 2027 géén centraal CSPE examen afgenomen wordt kan het zijn dat het behaalde SE cijfer van het profielvak als diplomacijfer geldt (zie ook II.5).
   In dat geval geldt het in par VIII.1.3 genoemde recht van herkansing ook voor het betreffende profielvak,
6. Voor de algemene vakken in de **basis**beroepsgerichte leerweg (**BB**) en in de **kader**beroepsgerichte leerweg (**KB**) wordt bij het examen voor alle vakken gebruik gemaakt van de computer. Het examen in de zaakvakken wordt voor BB en KB landelijk in principe alleen nog als flexibel en digitaal examen afgenomen middels het computerprogramma “FACET”.

XV Diploma, cijferlijst, certificaat

XV.1 Diploma, cijferlijst, certificaat

Het VMBO diploma wordt alleen uitgereikt als de leerling is geslaagd. De cijferlijst wordt daarentegen altijd verstrekt, ongeacht het slagen of zakken van de leerling. De cijferlijst biedt dan ook een overzicht van de feitelijke resultaten van de leerling: de cijfers voor het schoolexamen, het centraal examen en de eindcijfers per vak en de beoordeling van kunstvakken incl. CKV en van lichamelijke opvoeding.
Leerlingen die gezakt zijn én de school verlaten, krijgen een certificaat waarop de examenvakken staan vermeld waarvoor tenminste het eindcijfer 6 is gehaald. Als de kunstvakken incl. CKV en lichamelijke opvoeding met een “voldoende” of “goed” zijn afgesloten, dan worden ze eveneens vermeld.
Nu reeds wordt erop gewezen dat de te ontvangen papieren bij de uitslag, bij een eventueel verlies niet door de school opnieuw verstrekt kunnen worden.
Het is wel mogelijk om via het diplomaregister van DUO (www.mijndiplomas.nl) met gebruikmaking van de DigiD met SMS controle, alle diplomagegevens te downloaden.

XVI COMMISSIE VAN BEROEP

XVI.1 De commissie van beroep

Het adres van de Commissie van Beroep luidt:
Commissie van Beroep,
Stichting Carmel College,
Postbus 864
7550 AW Hengelo (O).

Nadere informatie -o.a. de namen van de commissieleden- is o.a. bij de schooldirectie van VSO de Isselborgh te verkrijgen.

XVII BIJLAGEN schooljaar 2026-2027 – leerjaar 4

XVII-1 (bijlage 1)

Op SOTOG locatie VSO de Isselborgh - Doetinchem wordt het centraal examen voor de beroepsgerichte vakken voor BB en KB afgenomen middels het CSPE examen, het centraal examen voor de algemene zaakvakken voor BB en KB wordt afgenomen middels het (landelijk) flexibel digitaal examen in FACET.

Instructies voor de eindexamenkandidaten van de basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg voor de zittingen van het centraal examen (CE):

1. Bij ziekte moet de kandidaat 's morgens voor het examen afgemeld worden bij de directie van de school. De directie bepaalt dan d.m.v. een gesprek of de kandidaat wel of niet in staat is om het examenwerk te maken. De ziekmelding moet gevolgd worden door een schriftelijke verklaring van ziekte van de kandidaat door de ouders / verzorgers / groepsleiding. Indien dit niet gebeurt sluit de kandidaat zichzelf uit van het examen. Alleen indien de reden geldig is, zal de kandidaat tot een nieuwe examensessie toegelaten kunnen worden.
2. Let op de juiste tijden en kom ruimschoots op tijd. Er mogen geen tassen e.d. mee in het examenlokaal.
3. Telefoons dienen voor aanvang van het examen uitgezet te worden én afgegeven te worden aan de surveillant. Ook horloges dienen afgegeven te worden aan de surveillant.
4. Tot uiterlijk 30 minuten na aanvang van het examen mag men, alleen bij een gegronde reden en na toestemming van de examensecretaris / directie, tot het examen worden toegelaten.
5. Tijdens het examen mag men het lokaal pas na 30 minuten weer verlaten.
6. Tijdens het examen mag men de plaats niet verlaten, tenzij bij hoge uitzondering en met toestemming van de surveillant.
7. Een kandidaat kan voor de aanvang van de examenzitting zeer bijzondere familieomstandigheden (ernstige ziekte, overlijden) alsmede eigen ziekteverschijnselen melden bij de directie en/of bij de examensecretaris. In overleg met de directeur moet van tevoren duidelijk vastgesteld worden of de kandidaat in dat geval in staat is aan het centraal examen deel te nemen. Bedenk dat eenmaal gemaakt werk zijn geldigheid behoudt. De directeur / examensecretaris kan bij zwaarwegende omstandigheden besluiten het examen alsnog op een ander tijdstip (binnen de examenperiode) te laten maken.
8. Een kandidaat die tijdens de zitting onwel wordt, kan **onder begeleiding** het examenlokaal verlaten. In overleg met de kandidaat beoordeelt de directeur / examensecretaris of de kandidaat na enige tijd het werk kan hervatten.
    a. Indien de kandidaat na enige tijd het werk hervat, kan de gemiste tijd aan het eind van de zitting worden ingehaald.
    b. Indien de kandidaat het werk niet kan hervatten, kan de directeur via de examensecretaris, zo mogelijk mede op grond van een medische verklaring, bij de inspectie aanvragen dat het voor een deel gemaakte werk ongeldig verklaard wordt. De kandidaat mag na toestemming van de inspectie in dat geval op een ander tijdstip binnen de examenperiode alsnog een andere versie van het examen maken.
9. Het examenwerk bij de (landelijk) digitaal flexibele examens wordt gemaakt op de computer. De kandidaat logt in met de inlognaam en de toegangscode die door de afnameleider zijn verstrekt. Indien nodig verstrekt de school gewaarmerkt kladpapier. Kandidaten mogen dus zelf géén papier meenemen naar het examenlokaal.
10. De begin- en eindtijd en eventuele overige opmerkingen van elke kandidaat worden op een protocollijst genoteerd.
11. Bij bedrog of handelen in strijd met de voorschriften, geconstateerd voor, tijdens of na de examenzitting, wordt de kandidaat de deelneming of verdere deelname aan het examen ontzegd en/of wordt het diploma ingehouden.
12. Na het starten van het examen mag geen enkele mededeling of inlichting over het werk worden verstrekt, behoudens een mededeling inzake een fout in de opgave die middels de persoonlijke pagina op "examenblad" aan de examensecretaris is doorgegeven.
13. De kandidaat steekt als hij/zij klaar is zijn vinger op en laat de surveillant controleren of al het werk gemaakt is. Pas daarna wordt het werk definitief afgesloten. Na inlevering kan niet meer gewerkt worden aan het betreffende examenwerk.
14. Er mogen geen aantekeningen en / of kladpapier uit het lokaal mee naar buiten genomen worden.
15. Pas na toestemming van de surveillant mag de kandidaat na afloop van het examen het lokaal verlaten.
16. Eenmaal gemaakt werk behoudt zijn geldigheid.
17. Indien nodig worden verdere gegevens voor het examen verstrekt.

R. de Bruin, examensecretaris i/o SG Marianum / SOTOG

XVII-2 (bijlage 2)
Berekening eindcijfers

Het Eindcijfer
Voor alle leerwegen geldt dat het eindcijfer van het examen in gelijke mate wordt bepaald door het eindcijfer van het schoolexamen en het cijfer van het centraal examen.
In formule: Eindcijfer = (1 x SE + 1 x CE) **:** 2

Bovendien **moet gemiddeld een voldoende gehaald worden voor het centraal examen** (het CE bestaat uit het CSPE examen (van het profielvak) én het flexibel digitaal examen (van de zaakvakken) samen).
Een leerling is gezakt als het gemiddelde cijfer voor het CE lager is dan 5,50.
Bij het bepalen van het gemiddelde cijfer voor het CE telt elk CE cijfer (op één decimaal), van een zaakvak (Nederlands, Engels, wiskunde en economie) even zwaar als het CSPE cijfer van het beroepsgerichte profielvak (dat is het CSPE cijfer van het profielvak "Economie en Ondernemen").
(zie voor een beschrijving van de zak- slaagregeling ook PTA XIII.1**)**

Berekening eindcijfers Basisberoepsgerichte leerweg (BB) + Kaderberoepsgerichte leerweg (KB)			
	Schoolexamen	Centraal examen CSPE – examen	Centraal examen (landelijk) flexibel digitaal examen
Algemene vakken (zaakvakken)	50 %	n.v.t.	50 %
Maatschappijleer (voorheen maatschappijleer 1)	100 %	n.v.t.	n.v.t.
Combinatiecijfer beroepskeuzevakken	100 %	n.v.t.	n.v.t.
Beroepsgericht programma (profielvak EO)	50 %	50 %	n.v.t.

XVII-3 (bijlage 3)
Rooster voor de centrale examens VMBO BB / KB 2027

1e en 2e tijdvak

Datum	**Basisberoepsgericht BB + Kaderberoepsgerichte leerweg KB**
Landelijk toegestane CE/CSPE periode 01 april t/m 23 juli 2027. Afname CSPE binnen SOTOG binnen de periode 01 april t/m 25 juni 2027	
01 april 2027	Start CSPE periode - beroepsgerichte profielvakken
01 april 2027	Start CE periode flexibel digitaal examen – zaakvakken (in FACET)
25 juni 2027 * uitloop tot uiterlijk begin zomervakantie 2027	Einddatum binnen SOTOG CSPE periode - beroepsgerichte profielvakken, 1e én 2e periode.
25 juni 2027 * uitloop tot uiterlijk begin zomervakantie 2027	Einddatum binnen SOTOG CE periode flexibel digitaal examen – zaakvakken, 1e én 2e periode.
**** Indien noodzakelijk kunnen examens afgenomen worden tot het begin van de zomervakantie*** *De overheid kan hier gebruik van maken indien er zich bijvoorbeeld onregelmatigheden hebben voorgedaan waardoor afgelegde examens ongeldig worden verklaard en er een vervangend (schriftelijk) examen moet worden afgelegd.*	

2e tijdvak (herexamens)
De herexamens (2e tijdvak) voor de beroepsgerichte programma's (CSPE van het profielvak Economie en ondernemen) evenals de herexamens (2e tijdvak) van de flexibel digitale examens in de zaakvakken, zullen binnen SOTOG plaatsvinden in de periode van ma 21 juni t/m do 25 juni 2027 (onder voorbehoud).

XVII-4 (bijlage 4)
Herkansingsregeling centraal examen.

De leerlingen hebben het recht om één vak waarin ze reeds een flexibel digitaal examen hebben afgelegd te herkansen, ongeacht het cijfer dat ze hiervoor behaald hebben. Ook als het afleggen van een herkansing er niet toe leidt (of kan leiden) dat een leerling kan slagen (bijvoorbeeld omdat er te veel onvoldoendes zijn behaald) heeft een leerling recht op een herkansing. Voor de berekening van het eindcijfer geldt dat het hoogste cijfer (van ofwel het oorspronkelijke cijfer ofwel de herkansing) telt.
De herkansing van het centraal examen vindt in de regel plaats nadat de N-termen van de betreffende examens bekend zijn gemaakt (dus nadat bekend is wat de cijfers zijn van de gemaakte examens).

Naast bovengenoemde herkansingsmogelijkheid heeft ook elke leerling de mogelijkheid om (geheel of gedeeltelijk) het centraal schriftelijk en praktisch examen (CSPE examen) voor het beroepsgerichte profielvak te herkansen in de 2e periode.

Vanwege de Corona pandemie is in 2020 het centraal examen vervallen. Daarnaast gold in 2021 en 2022 een aangepaste examenregeling. Indien in 2027 opnieuw een aanpassing van de examenregeling van kracht wordt zal dit z.s.m. na publicatie met alle betrokkenen gecommuniceerd worden.

XVII-5 (bijlage 5)
Regeling toegestane hulpmiddelen.

Bij de **schoolexamens** wordt door de docent-(examinator) aangegeven welke hulpmiddelen gebruikt mogen worden.
Tijdens de **centrale examens** mogen de vmbo-examenkandidaten van verschillende hulpmiddelen gebruik maken.
In de eerste plaats gaat het om **een basispakket** hulpmiddelen dat bij ieder vak is toegestaan. Dit pakket bestaat uit:

- schrijfmaterialen, inclusief millimeterpapier
- Tekenpotlood
- Blauw en rood kleurpotlood
- Liniaal met millimeterverdeling
- Passer
- Geo(metrische) driehoek
- Vlakgum
- Elektronisch rekenapparaat*

*Dit elektronisch rekenapparaat behoeft een nadere uitleg.
Voor het VMBO gelden als minimumeisen voor het apparaat:
De grondbewerkingen +,-,x,:,
Een aparte toets voor π
Toetsen voor xy, x² en 1/x
Toetsen voor sin, cos, tan in graden en hun inversen
Dit betekent overigens niet dat hiermee alle rekenmachines zijn toegestaan.
Niet toegestaan zijn apparaten die:

- op het lichtnet aangesloten of tijdens het examen opgeladen moeten worden
- geluidsoverlast bezorgen
- voorzien zijn van een schrijfrol, alarminstallatie of zend- en of ontvangstmogelijkheden hebben
- alfanumeriek zijn
- grafieken kunnen weergeven in het afleesvenster

Naast deze **algemene hulpmiddelen** kent een bepaald aantal vakken in het vmbo vakspecifieke hulpmiddelen.:

Vanaf 2007 is bij **alle digitale en schriftelijke examens** een woordenboek **Nederlands** toegestaan. Dit geldt vanaf de examens 2022 óók bij de CSPE examens van de beroepsgerichte profielvakken.

In plaats van het eendelig woordenboek Nederlands mag ook gebruik gemaakt worden van een woordenboek van Nederlands naar een vreemde taal (bijvoorbeeld naar de thuistaal van de kandidaat).
Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

MODERNE VREEMDE TALEN: woordenboek.
Bij Fries en de moderne vreemde talen is een woordenboek naar én een woordenboek vanuit Fries c.q. de moderne vreemde taal toegestaan, in één band of in twee afzonderlijke delen. Een digitaal woordenboek is niet toegestaan.

WISKUNDE:
Een windroos (in plaats van een geo(metrische)-driehoek) is toegestaan.

De toegestane hulpmiddelen **voor de beroepsgerichte programma's** worden bekendgemaakt zodra de nadere informatie hierover door het ministerie verstrekt wordt.
De docent/examinator geeft per vak de nodige toelichting en zal **eventuele vastgestelde wijzigingen**/ **aanvullingen** ook aan de leerlingen doorgeven.

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 4 KB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : KB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Nederlands (methode VMBO-K “Talent MAX”)
Leerjaar : 4

volgnr		inhoud/stofomschrijving	SE-CE	ex. eenh	toets vorm	centr j/n	tijd	herk j/n	weging	cijfer
		Deelcijfer SE1 (leerjaar 3)								
	periode SE2 wk 36- 48									
09	± wk 39	Toets module lezen (H1)	SE+CE	NE/K 2,3,6	SO	N	45 min.	J	1	
10	± wk 42	Verwerkingsopdracht fictie 3	SE(v)	NE/K 3,6,7,8	BV/PO	N	-	N	1	
11	± wk 47	Toets module schrijven (H2)	SE+CE	NE/K 2,3,7	SO	N	45 min.	J	1	
		Deelcijfer SE2								
	periode SE3 wk 49 - 10									
12	± wk 51	Verwerkingsopdracht fictie 4	SE(v)	NE/K 3,6,7,8	BV/PO	N	-	N	1	
13	± wk 02	Spreek- en gespreksvaardigheid (H3)	SE(v)	NE/K 1,5	MO/PO	N	20 min.	N	2	
14	± wk 05	Toets module kijken en luisteren (H4)	SE+CE	NE/K 3,4	SO	N	45 min.	N	1	
15	± wk 09	Toets module grammatica en spelling (H6)	SE(v)	NE/K 2,3	SO	N	45 min.	J	1	
		Deelcijfer SE3								
		Schoolexamencijfer:								
		Flexibel Digitaal Examen 2027: Leervaardigheden voor het vak Nederlands Luister- en kijkvaardigheid Leesvaardigheid Schrijfvaardigheid	 CE CE CE CE	 NE/K/3 NE/K/4 NE/K/6 NE/K/7	FDE	J	**120** min			

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
SO = schriftelijke overhoring; BV = boek/film-verwerkingsopdracht; PO = praktische opdracht; MO = mondelinge overhoring; FDE = Flexibel Digitaal Examen (in FACET)

Een volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deel-exameneenheden:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/examenprogramma_nederlands_vmbo_2014.pdf en
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2025-07/syllabus-nederlands-vmbo-2027-versie-2.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 4 KB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : KB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Engels (methode “All Right MAX” 4 VMBO K)
Leerjaar : 4

volgnr		inhoud/stofomschrijving	SE-CE	ex. eenh	toets vorm	centr j/n	tijd	herk j/n	weging	cijfer
		Deelcijfer SE1 (leerjaar 3)								
	periode SE2 wk 36 - 48									
08		Leesdossier 2 (+ verwerkingsopdracht)	SE	MVT/K/ 4,7	BV	N		N	1	
09		schrijfvaardigheidstoets	SE(v)	MVT/K/ 7	SO	N	45 min	J	1	
10		Methodetoets 1: All Right H1 speaking+H3 Writing	SE(v)	MVT/K/ 1,2,3	SO	N	45 min	J	1	
		Deelcijfer SE2								
	periode SE3 wk 49 - 10									
11	CITO datum 2027	(Kijk) luistertoets (Eng **vanaf** 01 feb 2027)	SE	MVT/K/ 5	SO	N	60 min	N	1	
12		Methodetoets 2: All Right H4 Reading	SE(v)	MVT/K/ 1,2,3	SO	N	45 min	J	1	
13		Vocabulairetoets - All right Max H1 tm H4	SE	MVT/K/ 2,3	SO	N	45 min	J	1	
14		Spreektoets (mondelingen)	SE(v)	MVT/K/ 6	MO	N	20 min	N	2	
		Deelcijfer SE3								
		Schoolexamencijfer:								
		Flexibel Digitaal Examen 2027: Leervaardigheden in de MVT Leesvaardigheid Luister- en kijkvaardigheid	 CE CE CE	 MVT/K/3 MVT/K/4 MVT/K/5	FDE	J	**90** min.			

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
SO = schriftelijke overhoring; BV = boek/film-verwerkingsopdracht; PO = praktische opdracht; MO = mondelinge overhoring; FDE = Flexibel Digitaal Examen (in FACET)
Een volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deel-exameneenheden:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/Examenprogramma_Engelse_taal_vanaf_CE_2017_def.pdf en
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2025-07/syllabus-moderne-vreemde-talen-vmbo-2027-versie-2.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 4 KB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : KB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Wiskunde
Methode : Moderne Wiskunde 13e editie Flex VMBO kader deel 4A+4B
Leerjaar : 4

volg nr.	Periode	Inhoud/stofomschrijving	SE-CE	Ex. Eenh.	Toetsvorm	Centr.	Tijd	Herk.	Weging	Cijfer
		Deelcijfer SE1 (leerjaar 3)								
	periode SE2 wk 36 – 48									
07	± wk 40	H1: Grafieken en vergelijkingen + H7: Goniometrie	SE+CE	WI/K/ 2, 3, 4.5, 5, 6.9	SO	N	45 min	J	1	
08	± wk 47	H6: Vlakke meetkunde + H4 Informatieverwerking	SE(v)+CE	WI/K/ 2, 3, 6.9, 7	SO	N	45 min	J	1	
		Deelcijfer SE2								
	periode SE3 wk 49 – 10									
09	± wk 03	H2: Machtsverbanden + H3: Exponentiële formules	SE+CE	WI/K/ 2, 3, 4.5, 8	SO	N	45 min	J	1	
10	± wk 09	H5: Rekenen + H8: Ruimtemeetkunde	SE+CE	WI/K/ 2, 3, 5, 6.9	SO	N	45 min	J	1	
11	in periode SE3	G. W. A. – geïntegreerde wisk activiteit - handelingsopdracht met cijferbeoordeling	SE(v)	WI/K/ 1, 2, 3, 4.5, 5, 6.9, 7, 8	HO	N	HO	N	1	
		Deelcijfer SE3								
		Schoolexamencijfer:								
		Flexibel Digitaal Examen 2027: Leervaardigheden in het vak wiskunde Algebraïsche verbanden Rekenen, meten en schatten Meetkunde	 CE CE CE CE	 WI/K/3 WI/K/4 WI/K/5 WI/K/6	FDE	J	**120** min			

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
SO = schriftelijke overhoring. FDE = Flexibel Digitaal Examen (in FACET) Gedurende het schooljaar wordt aandacht besteed aan IT. Dit wordt niet apart getoetst.
Cijferbepaling met formule: cijfer = {(score : totaal) x 9} + 1
Een volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deelexameneenheden:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/wiskunde.pdf en
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2025-07/syllabus-wiskunde-vmbo-2027-versie-2_0.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 4 KB 2026-2027

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : KB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Economie
Methode : Pincode 4 VMBO-Kader (Leerwerkboek) 7e editie
Leerjaar : 4

volgnr.	Periode	Inhoud/stofomschrijving	SE-CE	Ex. Eenh.	Toets vorm	Centr	Tijd	Herk.	Weging	Cijfer
		Deelcijfer SE1 (leerjaar 3)								
	periode SE2 wk 36 - 48									
07	± wk 41	Inkomen en welvaart (H1) + Geld genoeg (H2)	SE(v)+CE	EC/K/2,3,4A,4B,6,8 EC/K/2,3,4A	SO	N	45 min	J	1	
08	± wk 47	Ben jij ondernemend (H3)	SE(v)+CE	EC/K/ 2,3,4A,4B,5A,5B,8	SO	N	45 min	J	1	
		Deelcijfer SE2								
	periode SE3 wk 49 - 10									
09	± wk 51	Werk aan de winkel (H4)	SE+CE	EC/K/ 2,3,5A,5B	SO	N	45 min	J	1	
10	± wk 09	Nederland en het buitenland (H5) Ontwikkelingslanden (H6)	SE(v) + CE	EC/K/ 2,3,6,7 EC/K/ 2,3,6,7	SO	N	45 min	J	1	
		Deelcijfer SE3								
		Schoolexamencijfer								
		Flexibel Digitaal Examen 2027: Leervaardigheden Consumptie, Arbeid en productie, Internationale ontwikkelingen	 CE CE CE CE	 EC/K/3, EC/K/4A EC/K/5A EC/K/7	FDE	J	90 min			

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld.
SO = schriftelijke overhoring; HO = handelingsopdracht; FDE = Flexibel Digitaal Examen (in FACET)
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, CE = onderdeel van het centraal examen; SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
Een volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen en/of het centraal examen, inclusief deel-exameneenheden:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/economie.pdf en
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2026-07/syllabus-economie-vmbo-2027-versie-4.pdf

02QN-03 - locatie VSO de Isselborgh PTA leerjaar 4 KB 2026-2027

Naam school : S.G.Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : KB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Bewegingsonderwijs
Leerjaar : 4

volgnr		inhoud/stofomschrijving	alleen SE	ex. eenh	toets Vorm	centr j/n	tijd	herk j/n	weging	cijfer	SE-cijfer
		Eindbeoordeling leerjaar 3 SE1									G-V-O
	periode SE2 wk 36 - 48										
13		Leer- en basisvaardigheden, gedrag, houding en inzet. Oriëntatie op sport, leren en werken, sportprofiel invullen.	SE(v)	LO1/K/1,2,3	PO		Gehele per	N	5		
14		Spel	SE(v)	LO1/K 4	PO		± 6 lessen	N	1		
15		Turnen	SE(v)	LO1/K 5	PO		± 6 lessen	N	1		
16		Atletiek	SE(v)	LO1/K 7	PO		± 6 lessen	N	1		
17		Actuele bewegingsactiviteit	SE(v)	LO1/K 9	PO		± 3 lessen	N	1		
		Beoordeling SE2									G-V-O
	periode SE3 wk 49 - 10										
18		Leer- en basisvaardigheden, gedrag, houding en inzet. Oriëntatie op sport, leren en werken, sportprofiel invullen.	SE(v)	LO1/K/1,2,3	PO		Gehele per	N	3		
19		Actuele bewegingsactiviteit	SE(v)	LO1/K 9	PO		± 3 lessen	N	1		
20		Zelfverdediging	SE(v)	LO1/K 8	PO		± 3 lessen	N	1		
		Beoordeling SE3							100%		G-V-O
		Eind beoordeling Woordbeoordeling: Onvoldoende Voldoende Goed									G-V-O

Het onderdeel K1 “oriëntatie op leren en werken” komt met name bij de lessen van LOB (onderdeel van het PTA van het beroepsgerichte vak) aan de orde en wordt daar beoordeeld
PO = praktische opdracht.
SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen
Voor het vak bewegingsonderwijs bestaat er een inspanningsverplichting. Dit houdt in dat er bij het missen van een aantal lessen (door ziekte, blessures of spullen vergeten) een vervangende opdracht, meestal in de vorm van een werkstuk, gemaakt moet worden.
volledig overzicht verplichte onderdelen voor het schoolexamen (voor LO is geen centraal examen) inclusief deel-exameneenheden:
https://www.examenblad.nl/system/files/exam-document/2023-11/lichamelijke_oefening1.pdf

Naam school : S.G. Marianum / loc. Borculo – VSO de Isselborgh
Leerweg : KB
Profiel : profiel Economie en Ondernemen (EO)
Vak : Beroepskeuzevakken - methode: “Edu4all”
Leerjaar : 4

Cijfer profielvak (leerjaar 3)
Voor de beroepsgerichte vakken geldt dat het rapportcijfer voor elk van de 4 profielmodules (de 4 onderdelen van het profielvak) een voortschrijdend gemiddeld cijfer is. Het eindcijfer van de 4 profielmodules uit leerjaar 3 vormt het SE cijfer (op 1 decimaal) van het profielvak. In leerjaar 4 volgt daarnaast het CSPE cijfer (ook op 1 decimaal) voor het profielvak. Het diplomacijfer (afgerond geheel cijfer) voor het profielvak is dan het gemiddelde cijfer van het SE en het CSPE cijfer.
Dus SE cijfer profielvak = (M1 + M2 + M3 + M4) **:** 4
Eindcijfer (diplomacijfer) profielvak = (SE cijfer profielvak + CSPE) **:** 2

Cijfer beroepskeuzevakken / combinatiecijfer (leerjaar 4)
Voor de 4 beroepskeuzevakken (vier beroepskeuzevakken in leerjaar 4) behorende bij het beroepsgerichte profiel wordt voor elk beroepskeuzevak een apart SE cijfer (afgerond geheel cijfer) bepaald. Dit wordt ook vermeld op het rapport. Uiteindelijk vormt het gemiddelde cijfer van de SE cijfers van de 4 beroepskeuzevakken het eindcijfer / diplomacijfer van de beroepskeuzevakken behorende bij het profiel. Dit cijfer wordt als vermeld als het “combinatiecijfer” cBBKB. Dit is ook een afgerond geheel cijfer.
Voor de beroepskeuzevakken wordt dus géén centraal examen afgenomen. Het SE cijfer vormt tevens het eindcijfer (diplomacijfer).
Eindcijfer (diplomacijfer) keuzevakken → eindcijfer keuze = SE cijfer = (K1 + K2 + K3 + K4) **:** 4

Cijferopbouw van een profielmodule / beroepskeuzevak
Elke module / beroepskeuzevak bestaat uit theoretische en praktische opdrachten.
De theoretische opdrachten worden getoetst middels één overkoepelende theorietoets per module.
De praktische vaardigheden worden getoetst middels één sessie. Tijdens deze sessie worden vragen gesteld over de uitvoering van de praktische opdrachten / handelingen van de betreffende module. Een belangrijk onderdeel hiervan is het reflectiegesprek waarin de leerling aangeeft hoe de praktische handelingen zijn verlopen, wat zijn rol was, wat er goed ging en wat er minder goed ging, en wat er een volgende keer gedaan kan worden om dingen te verbeteren.
Tevens wordt minimaal één praktische handeling tijdens deze individuele sessie getoetst. Deze praktische handeling staat dan als representant voor de praktische handelingen die horen bij de betreffende module / beroepskeuzevak.

LOB
Het onderdeel LOB opdrachten wordt niet beoordeeld met een cijfer maar met V (voldoende / voldaan). Dit houdt in dat de betreffende leerling op zijn / haar niveau naar behoren heeft gewerkt aan het onderdeel LOB. Indien dit niet het geval is dient de betreffende leerling alsnog deze inspanning te leveren cq een aanvullende opdracht(en) te doen zodat de beoordeling V kan worden toegekend.
Uiteindelijk wordt op het eind van leerjaar 4 als afsluiting van LOB de beoordeling V toegekend indien de leerling voor LOB de minimaal vereiste standaard inspanning heeft geleverd en het loopbaandossier is afgerond.

SE = keuze van de school onderdeel van het schoolexamen, SE(v) = verplicht onderdeel van het schoolexamen

Een volledig overzicht van de verplichte onderdelen voor het schoolexamen van elk beroepskeuzevak (voor de beroepskeuzevakken is geen centraal examen) inclusief deel-exameneenheden staat voor alle beroepskeuzevakken vermeld op:
https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen

	Beroepskeuzevak - Officemanagement (K2 blok 5; **week 36-41**; invullen in deelperiode SE2)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K2 “Officemanagement” Methode Edu4All – 2e editie combipakket “Officemanagement” LOB methode: eigen methode sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K2 “Officemanagement” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/2.1/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10 K/EO/2.2/1-2-3-4	SO	N	45 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K2 “Officemanagement” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/2.1/1-2-3-4-5-6-7-8-9-10 K/EO/2.2/1-2-3-4	MO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Een vervolgopleiding kiezen - Taak 1 (kennis maken met een vervolgopleiding kiezen) - Taak 2 (leerdoelen)	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen → kies keuzevak “Officemanagement”

K/EO/2 Officemanagement
taak: Back- en frontofficewerkzaamheden in een meer complexe context uitvoeren

deeltaken:
K/EO/2.1 = complexe backoffice werkzaamheden uitvoeren
K/EO/2.2 = frontofficewerkzaamheden uitvoeren en hierbij prioriteiten stellen

	Beroepskeuzevak - Marketing (K1 blok 6; **week 43-47;** invullen in periode SE2)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K1 “Marketing” Methode Edu4All – 2e editie combipakket “Marketing” LOB methode: eigen methode Sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K1 “Marketing” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/1.1/1-2-3-4 K/EO/1.2/1-2	SO	N	45 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K1 “Marketing” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/1.1/1-2-3-4 K/EO/1.2/1-2	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Een vervolgopleiding kiezen - Taak 3 (taken plannen) - Taak 4 (een opleiding kiezen) Decaan - LC-data afnemen	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen → kies keuzevak “Marketing”

K/EO/1 Marketing
taak: het beoordelen en verbeteren van een bestaande retailformule, rekening houdend met * doelgroep, * assortiment, * marktpositie

deeltaken:
K/EO/1.1 = het beoordelen van een bestaande retailformule
K/EO/2.2 = het verbeteren van een bestaande retailformule

	Beroepskeuzevak - Ondernemen (K5 blok 7; **week 48 – 03**; invullen in periode SE3)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K5 “Ondernemen” Methode Edu4All – 2e editie combipakket “Ondernemen” LOB methode: eigen methode Sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K5 “Ondernemen” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/5.1/1-2-3-4 K/EO/5.2/1-2-3-4 K/EO/5.3/1-2-3-4-5 K/EO/5.4/1-2-3	SO	N	45 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K5 “Ondernemen” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/5.1/1-2-3-4 K/EO/5.2/1-2-3-4 K/EO/5.3/1-2-3-4-5 K/EO/5.4/1-2-3	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Een vervolgopleiding kiezen - Taak 5 (vragenlijst LINC) - Taak 6 (kosten en vergoedingen) Decaan - Bespreken LC-data Scholenmarkt Graafschap College (portfolio)	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen → kies keuzevak “Ondernemen”

K/EO/5 Ondernemen
taak: het ontwikkelen en uitvoeren van een eenvoudig ondernemingsplan

deeltaken:
K/EO/5.1 = jezelf als ondernemer beschrijven
K/EO/5.2 = een marketingplan maken
K/EO/5.3 = een (eenvoudig) financieel plan maken
K/EO/5.4 = het uitvoeren van het ondernemingsplan

Blok 8: de leerling heeft de keuze tussen keuzevak K6 – Webshop en keuzevak K4 – Financieel en administratief beheer

	Beroepskeuzevak - Webshop (K6 blok 8; **week 04 - 10**; invullen in periode SE3)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K6 “Webshop” Methode Edu4All – 2e editie combipakket “Webshop” LOB methode: eigen methode Sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K6 “Webshop” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/6.1/1-2-3-4-5-6-7 K/EO/6.2/1-2-3-4-5-6-7-8	SO	N	45 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K6 “Webshop” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/6.1/1-2-3-4-5-6-7 K/EO/6.2/1-2-3-4-5-6-7-8	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Een vervolgopleiding kiezen - Taak 7 (inschrijven voor een opleiding) - Taak 8 (terugkijken en verder kijken) Decaan - Verslag open dag/avond - Invullen DDD - Aanmelden MBO - Meeloopdagen	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V
04	LOB totaal klas 3+4 Loopbaandossier afgerond					LOB in klas 3 + 4	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen → kies keuzevak “Webshop”

K/EO/6 Webshop
taak: * een eigen webshop bedenken, ontwikkelen en onderhouden, rekening houdend met doelgroep, assortiment en marktpositie; en * via internet en sociale media goederen of diensten verkopen

deeltaken:
K/EO/6.1 = een eigen webshop bedenken, ontwikkelen en onderhouden, rekening houdend met doelgroep, assortiment en marktpositie
K/EO/6.2 = via internet en sociale media goederen of diensten verkopen (eventueel in een gesimuleerde omgeving)

Blok 8: de leerling heeft de keuze tussen keuzevak K6 – Webshop en keuzevak K4 – Financieel en administratief beheer

	Beroepskeuzevak - Financieel en administratief beheer (K4 blok 8; **week 04 – 10;** invullen in periode SE3)								
volg nr	Inhoud / stofomschrijving beroepskeuzevak K4 “Financieel en administratief beheer” Methode: Edu4All^{e} 1^{e} editie werkboek: financieel en administratief beheer 1; en werkboek: financieel en administratief beheer 2 LOB methode: eigen methode Sotog	alleen SE	ex eenheden	toetsvorm	centr J/N	tijd	herk J/N	weging	cijfer
01	Beroepskeuzevak K4 “Financieel en administratief beheer” gehele keuzevak → theorietoets	SE(v)	K/EO/4.1/1-2-3 K/EO/4.2/1-2-3	SO	N	45 min	J	1	1 decim
02	Beroepskeuzevak K4 “Financieel en administratief beheer” gehele keuzevak → praktische sessie/handelingen incl. reflectiegesprek	SE(v)	K/EO/4.1/1-2-3 K/EO/4.2/1-2-3	MO/PO m.b.t. praktische activiteiten + uitvoeren minimaal 1 activiteit	N	2 aaneen gesloten lesuren	N	1	1 decim
03	LOB Een vervolgopleiding kiezen - Taak 7 (inschrijven voor een opleiding) - Taak 8 (terugkijken en verder kijken) Decaan - Verslag open dag/avond - Invullen DDD - Aanmelden MBO - Meeloopdagen	SE(v)	K/C1 + C2	n.v.t.	N	± 3 lesuren	N	n.v.t.	V
04	LOB totaal klas 3+4 Loopbaandossier afgerond					LOB in klas 3 + 4	N	n.v.t.	V

https://www.platformsvmbo.nl/profielen/economie-en-ondernemen kies keuzevak “Financieel en administratief beheer”

K/EO/4 Financieel en administratief beheer
taak: * financieel en administratief beheer van (handels)ondernemingen ondersteunen; en * de subadministratie van een (handels)onderneming ondersteunen

deeltaken:
K/EO/4.1 = financieel en administratief beheer van (handels)ondernemingen ondersteunen
K/EO/4.2 = de subadministratie van een (handels)onderneming ondersteunen

VSO de Isselborgh

Handelingsopdracht KB klas 3

Handelingsopdracht profiel economie en ondernemen (EO)	
In **leerjaar drie KB** werd geen handelingsopdracht uitgevoerd binnen het PTA.	

Handelingsopdracht KB klas 4

Handelingsopdracht profiel economie en ondernemen (EO)	
In **leerjaar vier KB** wordt binnen het vak wiskunde (profiel EO) een “GWA - Geïntegreerde wiskundige acitivteit” met cijferbeoordeling uitgevoerd	

MELDING ABSENTIE/ONREGELMATIGHEID

(ONDERDELEN)SCHOOLEXAMEN VMBO 3 BB/KB en VMBO 4 BB/KB

(één formulier per leerling en per vak invullen)

1.Afwezig (in te vullen door surveillant**)**

Datum schoolexamen:	**Vak:**	
	Volgnummer P.T.A.:	
Lesuur:	**Vakdocent:**	
Surveillant:	**Betreft het een herkansing: ja/nee***	
Naam leerling:		**Klas:**

(formulier direct na afloop van het schoolexamen inleveren bij de schoolleiding / (adj.) directeur VSO)

2. Onregelmatigheid (in te vullen door de surveillant**)**

Datum schoolexamen:	**Vak:**	
	Volgnummer P.T.A.:	
Lesuur:	**Vakdocent:**	
Surveillant:	**Betreft het een herkansing: ja/nee***	
Naam leerling:		**Klas:**

Beschrijving van de onregelmatigheid: _____

_____

_____

(formulier direct na afloop van het schoolexamen inleveren bij de schoolleiding / (adj.) directeur VSO)

3.Controle verzuim (adj.) directeur VSO:

Datum:

Reden afwezigheid:

_____

Verzuim: geoorloofd/ongeoorloofd*

4. Behandeling door de (adj.) directeur VSO Naam (adj.) directeur VSO:

Datum:

Beoordeling onregelmatigheid na surveillant gehoord hebbende: wel of geen onregelmatigheid*

Beslissing:

a. (adj.) Directeur VSO geeft toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het betreffende schoolexamen.

b. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De directeur is voornemens de leerling het cijfer 1,0 toe te kennen voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Dit resultaat (het cijfer 1,0) telt, bij het bepalen van de mogelijke herkansingen conform de herkansingsregeling, als een "normale" onvoldoende en valt onder de herkansingsregeling.

c. (adj.) Directeur VSO geeft geen toestemming voor het alsnog inhalen/maken* van het schoolexamen. De directeur is voornemens de leerling het cijfer 1,0 toe te kennen voor het betreffende onderdeel van het schoolexamen. Gezien de ernst van de onregelmatigheid wordt géén herkansing conform de herkansingsregeling toegestaan. Het toe te kennen cijfer 1,0 zal daarmee het definitieve cijfer voor het betreffende schoolexamen worden. Deze toepassing zal uitsluitend plaatsvinden na een zeer ernstige onregelmatigheid.

Bij toepassing van maatregel b. of c. wordt de leerling en de ouders / verzorgers hiervan op de hoogte gesteld. De leerling en de ouders / verzorgers worden daarop uitgenodigd om binnen 5 dagen eventueel bezwaar aan te tekenen. Zij kunnen hun bezwaar toelichten tijdens een bijeenkomst met (een afvaardiging van) de examencommissie. Hierop zal binnen 5 dagen een uitspraak van deze afvaardiging worden voorgelegd aan de directie van SG Marianum in Groenlo / Lichtenvoorde. Indien de directie van het Marianum de uitspraak bekrachtigt zal deze wederom kenbaar worden gemaakt aan de betreffende leerling, en ouders / verzorgers.

De leerling en/of ouders / verzorgers kunnen binnen 5 dagen na deze bekendmaking bezwaar aantekenen bij de commissie van beroep conform de bezwaarprocedure (zie ook pta par XIV)

5. Inhalen schoolexamen:

Datum:_____

Naam docent:_____		**Behaald resultaat:**_____